

గంధర్వ ఫార్మసి, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

కుమారస్వామిగారి హితబోధ ఫలితము నేను విడిచివేసినాను. పాశ్చాత్యుల ఖండములందలి పౌరశ్రామిక తత్వము చైతన్యములను మహాసంగ్రామముచే ద్వంసము చేయుటకు, ప్రాచ్యదేశములందలి విరోధియునులను మహిమ క్షీణించి గూఢముగ నున్న శక్తులు విజృంభింపజేయుటకు, నెవరైనా ఫలితముగ తురుష్కసామ్రాజ్య మాంక్షయులచే నాశనము చేయబడెనని సహాయ నిరాకరణోద్యమము భారతీయులచే ప్రారంభింపబడెను. ఈ ఉద్యమము ప్రకృతాకారమును దాల్చుటకు మూలకారణము తుమారస్వామిగారు వ్యాపింపజేసిన భావోద్రేకమే. సహాయనిరాకరణోద్యమమునకు ముందు కాలము సభ్యులు విరోధియులను దుస్తులను ధరించి సభల కరుదెంచుచుండిరి. వారంతట పరిశ్రమలు, రాజకీయములను గురించి చేసిన చర్చలు ఆంగ్లవిద్యార్థుల మెరిగిన వారికే బోధపడుచుండెడివి. ప్రకృతశ్రమయును కాలము సభ్యులు ప్రాచ్యదుస్తులతో సభలకు వెళ్లి, చతురము, చేతిపనులకు సంబంధించిన విషయములను గురించి ఉపన్యసించి వెళ్లుదురు ప్రజాసామాన్య మట్టిసభల కత్యుత్సాహముతో వెళ్లుచుందురు. సహాయనిరాకరణోద్యమమునకు రాటమే ప్రధాన విన్నముగ పరిగణింపబడుట భారతదేశము పాశ్చాత్యపాక్ష

క్రామికము, దురలవాటులను అకలంబించి రాదని దేశీయులు కృతనిశ్చయములైయున్నారని నూచిను మన్నది. ఇంతకంటె ఎక్కువ భౌతికమోక్షము నియ్యగలది వేరొందులేదు. నేతిపరి శ్రమనుం దిట్టిమార్పు దేశముయొక్క ఆర్థికచరిత్రను తప్పక మార్చును.

రస్కి-గారి విజయము

కంటికి ఇంచిన ప్రాచీనచేతిపనులను, పరిశ్రమలను పునరుద్ధరించుటయందు సహాయనిరాకరణము గాంచిన విజయము రస్కి-గారిను గారి సిద్ధాంతములకు విజయముననచ్చును. చేతిపనులకు చిత్రకళలకు విజయమును బడసినదని చెప్పవచ్చును. భౌతిక దృక్పథమును మార్పుచేయుదు కుమారస్వామిగారే మార్గదర్శకులననవచ్చును. పారిశ్రామిక తరంగమును వెలకకు మరలుటకు చేతిపనులను, చిత్రకళలను పునరుద్ధరించుటయే మూలసాధనమును రహస్యము నే దాచరణయొగ్గమైనది. సహజముగ జాతీయ మహాసభావ్యులలో మతము, చేతిపనులు చిత్రకళలు చేరి రాజకీయములు పారిశ్రామికముల స్థానము నాక్రమించినవి.

చిత్రకళల ప్రభావము

రాజకీయ, ఆర్థికాభివృద్ధిపాద చిత్రకళల కెట్టి ప్రభావము గలదో ప్లేటో గారు వ్రాసినదాని నిచ్చుట పొందుపఱచెదను. "రిపబ్లిక్" అను గ్రంథరాజములో నామహానుభావు డిట్లు వ్రాసెను. "సంగీతములో నూతన గానము నవలంబించుట రాజ్యాంగమునకు వివాదకరము నూతనగానము భావోద్దేవమును కలిగించి అతి ప్రధానమైన రాజకీయసమాజములను నాశనము చేయక తప్పదు. క్రొత్తగానము నూతన ఆభ్యాసములకు పథకులను తెచ్చివెట్టును. ఈ రెంటినుండి ఒక నవీనకృతి బయలుపడెదలి క్రొత్త ఒడంబడికలను కుదుర్చును. ఈ ఒడంబడికలు ప్రాతః కానములను రాజ్యాంగములను నాశనముచేయును. బహిరంగమునం దేమి లాభంకరమునం దేమి పూర్వాచారములు భస్మీకరములగును. అంగీకరమున కీ అభిప్రాయము ఎప్పటికి బోధపడదు.

కోటిశు తనయ

ఇది యొక మహద్భుత అపరాధపరిశోధక నవల. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఇంగ్లండు, ఆమెరికా మొదలగు నాగరిక దేశములను పరిచయముచేయు పాశ్చాత్య విద్యాభివృద్ధిచే గలిగిన గర్భాభివృద్ధి కరమగు కూర్మకృత్యములును, వానినిబరిశోధించి డిటెక్టివ్ ఆఫీసర్లు బుద్ధికుశలయు, అపరిమితములగు వారి పృథుత్వములును చదువరుల గుండెలను లబియజేయును.

క్షణ మెడము లేక బయోస్కోపు ఫిల్ములవలె కాలచక్రములను వివరిత వేగముతో హంతకునిచే జరుపబడిన భయానక దురంత కార్యములు చదువరుల యొడలు కంపింప జేయును.

ఈ గ్రంథము ఒక నెలలో నెలవడును. ఇది ప్రచురింపబడిన మూడు మాసములలో నొక బహుమాన పరిక్ష చేయబడును. ఆపరిక్షలో నుత్తీర్ణులగు వారిగుణముల ననుసరించి మొదటి మువ్వరతును ఈ క్రింద వివరించినట్టి బహుమానము లొసంగబడును.

ప్రథమ బహుమానము	రూ 116 లు.
ద్వితీయ	రూ 59 లు.
తృతీయ	రూ 29 లు.

పరిక్ష రుసుము ఒక రూపాయి మాత్రమే.

పరిక్షా సమయమున ఆ గ్రంథము ప్రక్కనుంచుకొని చూచుచునే ప్రశ్నలకు ఉత్తరములు వ్రాయవచ్చును.

శ్రీ పునఃపులందరును పరిక్షకు రావచ్చును.

కోటిశుతనయ, యనుగ్రంథము మాకద్దరుండి తెప్పించుకొని, దానిమీదనుండు నెంబరు మాకు తెలుపుచు ప్రవేశమును రూ 1-0-0 తో పరిక్షకు దరఖాస్తు పంపవలెను.

1922 సెప్టెంబరు 30 తేది తరువాత పరిక్షకు నెట్టి దరఖాస్తులను మంజూరి చేయబడవు. పరిక్షకు 12 ప్రశ్నలు పంపబడును. అందేపదింటికైన నుత్తరములు వ్రాయవలెను. ఇయ్యది వ్రాయవలెను వైలి, దస్తూరి, సంధి, సంక్షిప్తత, కథాసంగ్రహము ముఖ్యముగా గమనించునది. అక్టోబరు 15 వ తేదీయే పరిక్షా దినము.

ఈ పరిక్షకు నియమములను విశేషాంశములను బెలిసికొన గోరవారు ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాసిన పత్రములగుట.

డి. వి. కృష్ణారావు, బంధువు-గంగాంజ్.

ఇంచితేపు ప్రభువు

భారతదేశమిత్తుదా?

బొంబాయి క్రానిక్ల పత్రికాధిపురకు

అయ్యో,

చిరకాల ఇంచితేపుప్రభువుగారు కృత్యమును తగ్గించు సంఘమునకు (రిటైన్ మెంటు కమిటీ) అధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి. అట్టి బహుమానము లోపుగ వచ్చుటకు పాప మాయోకు తీరికలేనంత కార్యభారమున్ను లై యున్నారు. ఆయన భారతదేశమునకు మిత్రుడేనా యని ప్రజలు అనుకుచున్నారు.

ఆయనను నిశ్చయించుట వలన ఏమైన లాభముండునా? కొన్ని సంవత్సరముల ఈ క్రింద బొందుపరుచుచున్నాను. మీ పత్రికా పాఠకులు వానినిబట్టి తమభవ్యము చొప్పున యూహించుకొనవలెను:—

(1) ఇంచితేపు ప్రభువు (బ్రిటిషు ఇండియా స్టీము నావిగేషన్ కంపెనీ (లిమిటెడ్) అధ్యక్షులు.

(2) ఈ కంపెనీ కృతహాసమును అంత విస్తారముగ బెంచి పెద్దదీజీనిన ప్రధానపురుషు డీమనె.

(3) బి. వి. కంపెనీవారు సంవత్సరముల కొలది హిందూ దేశమునుండి సేరుకు తమలను ఇతరుల కనకాళి మాయకనే గొంపోవుచున్నారు. భారతదేశ తీరమును భారతవర్తకము నంతను ఈకంపెనీవారే గుర్తొనచున్నారు.

(4) భారత దేశమునుండి వర్తకము వలన వచ్చిన లాభములు వీరికి నూటికి గరిష్ఠలాభముగ నున్నది.

రీ. ఇంత లాభమును గైకొనుచున్నను ఈ కంపెనీవారు స్వదేశీ నాకాసుంఘములను తాము పోటీపెట్టి అదేపనిగ నవ్వకముగ అణగక్రొక్కెరి.

(ఎ) దీక్షారమాండల్ ఎస్. ఎస్. కంపెనీ

(బి) దీక్షధర ఎస్. ఎస్. కంపెనీ

(సి) దీక్షరాయ ఎస్. ఎస్. కంపెనీ

(డి) ఎస్సానీ తాబ్బాయి.

(ఇ) దీక్షలెను లిమిటెడ్ కంపెనీ

(ఎఫ్) దీ బొంబాయి హేబాస్ ఎస్. ఎస్. కంపెనీ

(జి) దీక్షధివారు ఎస్. ఎస్. కంపెనీ మున్నగు మరితర నాకా సంఘములు ఈ బి. వి. కంపెనీ పోటీ కాకలేక చనిపోయినసంగతి ప్రజ లెఱుగనిదిగాదు.

(6) తుదకుఆగిషిరాజీ మోగలులెనుగూడ ఈకంపెనీ వలన నష్టపడెను. చిరకాల ఆగాగారు తమకంపెనీని టర్నరుమారిస్ కంపెనీవారికి స్వాధీనము జేయవలసివచ్చెను.

(7) ఇదే దుర్గతి ఆరబ్బలేక లిమిటెడ్ వారికి కనిపెట్టుకొని యుండెను. వారుగూడ తమకంపెనీని టర్నరు లిమిటెడ్ వారికిచ్చివేయవలసి వచ్చెను.

(8) ముస్లిము కంపెనీగూడ బి. వి. కంపెనీ పోటీకి గురికావలసి వచ్చినది. వారికిగూడ తప్పినదిగాదు. వారుగూడ నాకావర్తకము నష్టము వచ్చినను నిలబడిరి.

(9) ప్రస్తుతము బ్రిటిషు ఇండియా స్టీము నావిగేషన్ కంపెనీవారితో పోటీకి అగుచున్నది సింధియా స్టీము నావిగేషన్ కంపెనీ ఒక్కటే! తగిన కట్టుదిట్టము లేకపోవుటయు నాకలు కారుటయు, బి. వి. కంపెనీ పోటీయు సింధియా కంపెనీకి నష్టమును కలుగజేయుచున్నది. తమన్న ఎంతయో లాభము వచ్చియుండెడిది!

దీనింబట్టి జూడ స్వదేశీ స్టీము నావిగేషన్ కంపెనీలకు బి. వి. కంపెనీ వలన ఎంత నష్టము గల్గుచున్నదో స్పష్టముగ తెలియుచున్నది. బి. వి. కంపెనీతో తూక లేక ఎన్నియోకంపెనీలు నశించినవి. ఇంచితేపు ప్రభువు అనేక సంవత్సరములనుండి ఈ బి. వి. కంపెనీయొక్క లాభములను గాపాడుచున్న పురుషుడు. ఈ ప్రభువు ఇండియాలో నున్నపుడు సదా పక్కా ఆంగ్లో హైదరా భాషములనే గల్గించుండెను. అంద నలో తుకాగబుద్ధిగం మంచి వ్యాసాతి. గొప్ప ఇంజీనియర్లు ఇట్టి ప్రభువు క్రిందంచి కవిటీ యధ్యక్ష పదవిని వహించవలసి వచ్చింది ఎంతవరకు భారతదేశమునకు ఉపకారమును జేసెదో జూడవలయును. ఈలోపుగ మీపత్రికా పాఠకులు తమకు తోచినటుల యూహించుకొనవచ్చును.

ఇట్లు
బహిరంగప్రచురించు భారతా

బె జ వా డ

(స్వకీయ విలేఖరినుండి)

జాతీయ పాఠశాల

జూన్, 23:— శలవుల పిమ్మట ఈ పాఠశాల పని ప్రారంభమైనది ఇప్పటికి అప్పడే మారుమంది బాలురు పాఠశాలలో చేరినారు. బ్రహ్మశ్రీ తరుంగుంటి సీతారామయ్యగారి కృతి సామర్థ్యములచే పాఠశాల అభివృద్ధిచేయుటకు సందియము లేదు. శ్రీయుతులు అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావు అద్దేపల్లి రామ శేషయ్యగారలు కృష్ణమందిరమునుండి పాఠశాలకు సాయము చేయుటలు సందేశముల నంపుచున్నారు. నక్షీగును, వర్తకులును ఈ పాఠశాలకు తగిన సాయముసంగి తమ కర్తవ్యమును నెఱవేర్చుకొనెదరని నమ్ముచున్నాము.

స్కూల్ వైస్ ల ఫలితములు

మాయూరిలోనున్న రెండు పాఠశాలలనుండి మూడు 170 మంది పరిక్షకులెల్లిరి. అందులో 16 మంది మాత్రము గలుపొందిరి. మిగిలినవారు ముం దేమిచేయుదురో చూడవలసియున్నది. బి. వి. ల అంతకు వై పరిక్షలలో గడలేరి ఉద్యోగములు దొరకక గటప పూజ చేస్తూ ఉండగా స్కూలు వైస్ లులో తప్పినవారు మరికొన్ని దండయాత్రలు జరిపి చేయగల ఘన కార్యమేదియో తెలియకున్నది. ఈ తప్పినవారు గాంధీగారి బోధ ననుసరించి ఇల్లు ఒట్లు గట్టుచేసికొనకుండ నుండిన ఘనమున తమకుతామే మేలుచేసికొనిన వారయ్యెదరు.

విచారకరమగు మరణము

తెలిగ్రాపు డిపార్టుమెంటులో ఉద్యోగముచేయుచున్న మైలవరం చిరంజీవి నాయుడుగారికి గత శుక్రవారము వివాహమున్న సోమవారమునాడు కార్యమున్న జరిగెను. పాపము ఆయనగారికి కొంచెము జ్వరముతగిలి బుధవారమునాడు ఆకస్మికముగ పరలోకగతులైనది (నాయుడుకు చింతిలుచున్నాను. పెండ్లిమాతలైన నాలవరోజుననే ఇట్టి దుస్థితికి పాల్పడిన ఆయన విచారమునకు మితిలేదు గదా! వైస్ ఘటన వెదకు తప్పించుకొన గలరు!

మ్యునిసిపాలిటీ

మందు గలుపొందిన కాన్సిలర్ల పేర్లు గెజెట్లో ఇంత వరకు ప్రచురము కాలేదు. ఇటీవల పరిష్కరించబడిన మూడవ వార్డు వారిపేర్లుమాత్రమే మొన్నటి గెజెట్లో ప్రచురించబడినది. క్రొత్తకాన్సిలు ఎప్పుడు అమలులోకి వచ్చేదని ఇంకను ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించలేదు. దీనినిబట్టిమాడ ప్రభుత్వము ఒక చట్టమునకు లోబడి నడుచుచున్నట్లు కనపించదు. ఇట్లు కృతహాసమును మూసిన కొలది నాకొకావరేట్లకు బలము మరింత హెచ్చునే గాని తగ్గదు.

తారక సమాజము

తమ సామాజికత్వమును ఖాయం చేసికొన నిచ్చు గల తారకసామాజికులు తమకు పంపిన కార్డులలో సంతకము చేసి ఇదివరకు పంపకున్నచో తక్షణమే సంతకముచేసి డివిజన్ సెక్రెటరీగారికి గాని, లేక అడియాక్ హెడ్ క్వార్టర్సు ప్లాక్ ఆఫీసుకు గాని పంపవలెను. (181)

ఆయుర్వేద పంచరత్నములు

1. చిరట అనవ: స్వస్వరముల తప్పక బరిహర్య దివ్యావధము. సీసా రు 2 రు 1-4-0.
2. మధుమూత్ర భంజని: మధుమేహము, బహుమూత్రము, శుక్లనష్టము, కుసుమరోగముల నిర్మూలము చేయు సుడిపినీ సుధ తులం రు 15.
3. సిద్ధ మకరధ్వజ: ఆ కాల జ రా ప మృత్యుభయముల లొలగించు ఆమృతకల్పము 15 పౌ. రు 4.
4. శంకర శైల: కుమ చర్మవ్యాధుల నిర్మూలము చేయు అలలాస్త్రము రు 1.
5. మంత్ర కవచమ్: మహా బుష్టిప్రాక్త స్వస్థిధిదాయక మంత్రమధరసాయనిక ప్రక్రియ. తాపేష 8 అణాలు.

ఈ కేటలాగు ఉచితము. చూచి తీరవలెను. ఆయుర్వేదరత్న బి. కేశవనారాయణ, (182) మేనేజింగ్ ప్రొఫెసరు, మెస్సర్లు, బి. యస్. రావు బ్రదర్స్ వారి ఆయుర్వేదావధాలయము, బరంపురం.

దేశీయ వార్తలు

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారికి 144 క్రింద నోటీసు

టర్కీ సమస్య - సిక్ఖాలుగారి యువస్వాసము
అల్లుని ఆకస్మిక మరణము - మామగారు పండిత శుకులు యమాపణ చెప్పి జామీనిచ్చుట కంగీకరింపకపోవుట
విదేశీబట్టల విక్రయము - ఉపవాసమువలన నిరోధించుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

గంపలగూడెం కుమారరాజుగారిని గూడలూరుకు మార్చుట
మల్లావర్ణుల వేంకట రామమూర్తిగారిని విడుదలచేయుట
తిరుపతిలో నలుగురికి నోటీసు

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి పర్యటనము

ఘోరకుపూరులో గొప్పస్వాగతము
144 క్రింద నోటీసు

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు ఘోరకుపూరు రైలుస్టేషనులో బండి దిగగానే అచట చేరిన వేలకొలది ప్రజలు ఘనముగ స్వాగత మొసంగిరి. అచట 10-12 వేలమంది చేరిరి. ఆపుడే కొత్తాయి 144 క్రింద నోటీసు నెహ్రూగారి కొసంగెను. ఘోరకుపూరు మండలమున చెండునెలవరకు నెహ్రూగారు రహస్యసింపగూడదు. ఉపన్యసించినచో కా తీకి భంగము కలుగగలదని దానియందు వ్రాయబడినది. "ఈ ఉత్తరపు పూర్తిగా వ్యాయనిరద్రము. ఇబ్బంది కలిగించుట కియ్యబడెను గాని నిజముగా కాంతికి భంగముకలుగునను నమ్మకముతో నీయబడలేదు. నే ని చట ను పర్యసించుటకు చేయబడిన ఏర్పాటులెట్టివో నాకు తెలియదుగాని ఘోరకుపూరులో నుపన్యసించుటకు నాకు గల వాక్యావ్యతిరేకమును నేను పూర్తిగా నిలుపుకొనుచున్నా"నని మేజిస్ట్రేటు ఆజ్ఞాపత్రమువైస నెహ్రూగారు వ్రాసిరి.

ప్రజలకు నోటీసు

సభకు ఏర్పాటులు జరిగినవాయని నెహ్రూగారు స్థానిక నాయకుల సదుపాయం, కొత్తాయి మరెయ్యక యుత్తరపును తెచ్చియచ్చెను. ప్రజలు ఘోరకుపూరులోను ఘోరకుపూరుకు ఆరుమైళ్లలోపున ఏ సభలను చేయగూడదని దానియందు వ్రాయబడినది. దారిపొడుగునను జనులు క్రిక్కిరియించిరి. నెహ్రూగారు కారులో కాంగ్రెసు కార్యాలయమున కేగిరి. అచట నాయకులలో మాటలాడుచుండగా సభ జరుగఁజల్లమున ద్వారముగద్ద పోలీసువారు చాలమంది కావలియున్నారని తెలిపినది. తుపాకులు ధరించిన కానిస్టేబులు 30 మందియును చాలమంది ఆశ్రయమున నలు యనస్సెట్టరులును ఒక ఫస్ట్ క్లాసు మేజిస్ట్రేటును అచట చేరినది తెలిపినది.

సభను మానివేయుట

"పోలీసువారి యెత్తన సభను నిలిపివేసెనను అవసరమైన ప్రజలపై తుపాకులనుగూడ కాల్చెదరు. అందుకే మేజిస్ట్రేటు గూడవచ్చెను. ఈ ఉత్తరపు కేవల ప్రకటనమే యైనను వారు మనసభ ఆగ్రహముచేత మని నిర్ణయించి పోలీసులను చూరజేపినచో నిరసాధులగు ప్రజలు నిష్కారణముగా అపాయములకు పాలగుదురు. నారాకవలన నిట్టి దుఃఖకరములగు ఫలితములు కలుగుటకు నేను సహింపజాలను" అని నెహ్రూగారు నుడివెరి. సభ జరుపగూడదని నిశ్చయించి ఆసంగతి తెలుపుటకు వాజపేయగారిని పంపిరి. గుమ్మముగద్ద నుమారు చెండువేలమంది నిలిచియుండిరి. వారు లోనికి పోతుండ పోలీసులు నిరోధించుచుండిరి. వాజపేయగా రాజవల మధ్యనుండి ఆచటికేగి ఆసంగతిని వివరించిరి. వెంటనే ప్రజలందరు మెల్లమెల్లగా శాంతముగా వెండలిపోయిరి. ఈ సంగతులను వివరించుచు నగరమున ప్రకటించుటకు నెహ్రూగారికి రహస్యమును వ్రాయించిరి. 24 వ తేదీని నుండల సభ జరిగినది. నెహ్రూగారు పలువిషయముల చర్చించి స్థిరపరచిరి. పిమ్మట నెహ్రూగారు కారులో నగరమునం దగ్గర విధులగుండ బయలుదేరిరి. "చారిత్రా దురంతములను మరువకుడు. దౌర్జన్యమునకు పూనుకుడు. చాలమంది కాంగ్రెసులో చేసెడు, విదేశీపుబ్లికను కట్టుకుడు. ఇద్దగుబట్టలను కట్టుకుడు. కాంగ్రెసు నిర్మాణవిధానమును సాగింపుడు" అని నెహ్రూగారు హెచ్చరించిరి. మధ్యాహ్నము మరల కాంగ్రెసు ప్రచారకుల సమావేశము జరిగినది. కరపత్రములను స్వప్రస్థులలో పంచివెట్టుచు నెహ్రూగారు గోదావరు పోదలది రైలు స్టేషను కేగిరి.

టర్కీ-దేశ ప్రతికూలాందోళనము

మరమ డ్యూకు పిక్ఖాలుగారు

బొంబాయిలో నుపన్యసించుట

24 వ తేదీ సాయంత్రము బొంబాయిలో బాంబే క్రాంతకు ప్రతికూలాందోళనమున గూర్చి యుపన్యసించిరి. భిలాఫతుర్మువారి కది కడుముఖ్యమగు విషయమే యైనను సభలో వారిపంఖ్య చాల తక్కువగానుండెను.

ఉపన్యాసము

ఈవిషయము కడుప్రాచీనము. క్రైస్తవమిషనరీల, ధనికులమేలకొర కీ ప్రతికూలాందోళనము ప్రారంభింపబడి నూరేండ్లువడినది. మొదట రష్యావారును, ఫిర్రక్షను గ్రీకులును, పిమ్మట గ్లాడుస్టునుగారి కాలమునుండి ఆంగ్లేయులునుగూడ దీనిని కొనసాగించుచుండిరి. గ్లాడుస్టునుగారు చాలవ్యాసములను ప్రకటించుటవలననే ఆంగ్లే దేశీయులకు ప్రతికూలాభిప్రాయము కలిగినదిగాని గ్లాడుస్టునుగారు నిరాధారములు నసత్యములు నగు విషయములనుసాధనములుగాగొని ఆవ్యాసములనువ్రాసిరి. గ్రీకు, సెర్వియా, బల్గేరియాదేశములవారు తురుష్కులపట్ల చాలదౌర్జన్యముల నొనరించిరి. అందులకు తురుష్కులుగూడ నపుడపుడు ప్రతికార మొనరించిరి. టర్కీ-గ్రీకుదేశములకు విరోధము తొలగవలెనని అసటోలియానుండి గ్రీకు సేనలను తొలగింపవలెను. తురుష్కులు ఆసియాఖండవాసులు గాననే వారిని పాశ్చాత్య దేశములవారందరూను నిష్కాయముగా బాధింపసాగిరి. ఏలయనగ పరమపవిత్రమగు నైట్ హౌండుమున తురుష్కులు నికసింప నర్హులుగారు. ఆంగ్లేయులు తురుష్కులకు వ్యాచము నొనరింపనిచో ప్రాచ్యదేశమునం దాంగ్లేయుల ప్రతిష్ఠా శాశ్వతముగ నంతరించును. ఇపు డాసియాఖండవాసులు మేల్కొంచిరి. ఆసియా ఖండమునం దితర ఖండములవారు నికసింపగూడదని వారుగూడ నాందోళనమును వెంటనే ప్రారంభింపగల రని పిక్ఖాలుగారు నుడివెరి

* * * *

తహసిల్దారుని నిందించినందుకు శిక్ష

సింధుదేశమునం దొక పత్రికా సంపాదకునకు

ఒక నెల విడిశైదు

సింధుదేశమునందలి హైదరాబాదులో నొక అసహాయవాద దినపత్రిక సంపాదకు డుపన్యసించుచు నొకతాలూకాలో కొంతమంది కాంగ్రెసు భిలాఫతు వలంటీరులను కారాగృహమునకు పంపిన దచటి తహసిల్దారుడే అని నుడివినందుల కతనిపై కేసు చేయబడెను. అపుడు నాకు తెలిసిన వర్తమానముబట్టి నేనట్లు వ్రాసితిని. పిమ్మట నది సత్యముకాదని తెలియగానే నేను పత్రికలో సవరణను తీమాపణ పూర్వముగ ప్రకటించి యున్నాను. నాకు తాసిల్దారుడై నెట్టిద్రోవమును లేదు. అతని నవమానపరుచు నుద్దేశమే నాకు లేదని ముద్దాయి చెప్పెను. ముద్దాయికి ఒక నెల విడిశైదు చేయబడెను.

ఇంటిని సోదా చేయుట

హైదరాబాదులో దొరతనమువారిచే నాంతు చేయబడిన కృపాచరిత్రము అనుగ్రంథము ప్రతులు దయారాం సరారాం మీరాబందీరి అను నతనియింట నున్నవని అనుమానపడి పోలీసులతనియింటిని సోదాచూచి యొక చినికిపోయిన ప్రతిని తీసి కొనిపోయిరి.

* * *

వెల్లూరు జయిలునుండి

గూడలూరు జయిలుకు మార్చుట

శ్రీగంపెలగూడెం కుమారరాజు, కే. ఎస్. మార్గం అయ్యరుగార్లను మరీనలుగరిని వెల్లూరు చెరసాలనుండి 23 వ తేదీని గూడలూరు చెరసాలకు మార్చిరిని తెలియుచున్నది.

* * *

మల్లావర్ణుల రామమూర్తిగారి విడుదల

వీరికి జనవరి నెలలో 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడినది. గడవుముగినందున 23 వ తేదీ కుక్రవారమునాడు వీరిని గూడలూరు చెరసాలనుండి వదలిరి. 25 వ తేదీని వీరు చెన్నపురికివచ్చిరి. నేడు (26 వ తేదీ) చెన్నపురినుండి బయలుదేరి రాజమండ్రిలో నాగెదరు. అచట నెవరైన గూడలూరు జయిలులోనున్న ఆంగ్లలక్షేత్రమును తెలియగోరనచో వివరించెదరు.

* * *

ఆంద్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుడు

సామవేదం అచ్యుత రామయ్యగారు

జామీను నిచ్చుట

రాజమండ్రి సమీపమున సీతానగరమున పట్టుకొనబడిన 5 గురిలో నొకగు సామవేదం అచ్యుతరామయ్యగారికి మూలవ్యాధిబాధ యుండుటచే జామీనునిచ్చి విడుదలను పొందిరి. తీసి చేయబడిన నేమి చేసెదరని యడుగు నేనాలించిన వలని యుండునని చెప్పిరి. వీరు ఆంగ్లరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులలో నొకరని స్వరాజపత్రిక కొకరు రాజమండ్రినుండి వ్రాసిరి.

* * *

అల్లుడు మృతినొందుట

చెరసాలలోనున్న మామ

తీమాపణనియ నిరాకరించుట

పండిత మాధవ నుకులుగారు

మాడవసారి పండిత మాధవ నుకులుగారు మరల కారాగృహమునకు పంపబడిరి. ఆయన అల్లుడు యీ నెల 16 వ తేదీని వైసుండి క్రిందబడి బలవన్మరణమునకు పాలయ్యెను ఆ సంగతి నుకులుగారికి తెలిసినది. ఆయన ద్వైయ నవలంబించి దుఃఖము నడచుకొని గుండె గాయపడికొని యీలేఖకు వ్రాసెను: "నేను తు మా పణ ను చెప్పి జామీను నిచ్చి వచ్చుట అనుచితము. నేనట్లుచేసిన లోకమునకు మరల మొఁము మాపింపజాలను. పాపప్రియులగు ప్రభుత్వమువారిపట్ల నే దైవ మనుకులుడై యున్నచో ఆ ఆనుకూల్యమును నశింపజేయుటకే నేను ప్రయత్నించెదను. నేను హరిశ్చంద్ర ప్రతాపులమార్గమునే అనుసరించెదను. బాధలకునదుఃఖమునకును తావియ్యను. సత్యమార్గమును వీడను అని ఆతడువ్రాసెను.

* * *

విదేశీబట్టల విక్రయము

ఉపవసించుటవలన మాన్పించుట

బక్కారు వార్త

బక్కారువార్తలు వాగ్దానము నల్లంఘించి విదేశీపుబ్లికలను విక్రయింప సాగిరి. ఎన్ని ప్రయత్నములు చేసినను వారు మానలేదు. చివరకు పండిత చంద్రదేవ పాండా, పండిత ఋషిదేవ మిశ్ర (కాంగ్రెసుసంఘాభ్యుత్తుడు) గార్లను మిశ్రగారి సోదరుడును విదేశీబట్టల విక్రయము పూర్తిగా నిలిచిపోవువరకును భుజింపమని ఉపవాసమువార భించిరి. వారు శిరగంటలుపగసింపునరికి బట్టలవర్తకులు వచ్చి కొంత గడువిచ్చిన బట్టలను తీసివేసెదమని యు మరల వాని నిమ్మచనియు విన్నవించిరి. (స్వరాజ్య)

* * *

తిరుపతిలో నిర్బంధము

నలుగురికి 290 క్రింద సమనులు

న్యూసెన్సు కేసు

శ్రీమాన్ మాడభూషి శ్రీనివాసాచార్యులు కేశవమూర్తి అయ్యంగారు రాఘవరెడ్డి శేషచార్యులుగార్లకు పుత్రుల మేజిస్ట్రేటులు పీఠకొడు 290 క్రింద సమనుల సంపెను. పుత్రులలో యీ నెల 26 వ తేదీని విచారణ జరుగును.

8 వ కమ్యూనిజం

టంగుటూరులో సమావేశమగుట

(మా ప్రత్యేక ప్రతినిధి యొద్దనుండి)

టంగుటూరు, 25 జూన్ 1922:—

టంగుటూరు, బంగళా తాలుకాలో కడపటి గ్రామము గ్రామమునకు ఉత్తరమున చెందు మైదూరమున ముసినది దక్షిణమున మైదూరమున పాలేరునది ప్రవహించుచున్నది. దాదాపు 5000 ఎకరములకు పైబడిన గ్రామమునందు కమ్యూనిజం 8 వ సమావేశము జరిగి నిశ్చయింపబడినది. అమృతబ్రహ్మ వాస్తవ్యులను కమిషనరులను అగు నాగి నేని వెంకటప్పయ్యగారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడిరి. టంగుటూరు అసిస్టెంట్ కలెక్టరు పోతుల వెంకయ్యగారు బాలి నేని కోటిలింగం గారు మహాసభ కార్యదర్శులుగా ఎన్నుకొనబడిరి. కార్యదర్శుల ఉత్సాహము వల్లను పట్టుదలవల్లను యీ మహాసభ జయప్రదముగ కొనసాగినదని చెప్పవచ్చును.

కనీసారము మధ్యాహ్నం 11 గంటలకు మహాసభ సమావేశము కావలసియుండెను. బెజవాడ ప్యాసంజరు చాలా ఆలస్యముగ వచ్చుట చేత సభ మధ్యాహ్నం 4 గంటలకు ప్రారంభింపబడినది. బెజవాడ ప్యాసంజరునందు అధ్యక్షులు ఇతర ప్రజలనుండి అనేకులు ప్రతినిధులు టంగుటూరునకు వచ్చిరి. బొండు, సన్నాయి, తప్పెటలు మున్నగు వాద్యములతో అధ్యక్షులు వైభవముతో గ్రామమునకు తీసికొనబడిరి. భోజనానంతరము 4 గంటలకు సభ సమావేశమయ్యెను.

కృష్ణ, గుంటూరు, నెల్లూరు ఉత్తర గ్రామములకు చెంగల్పట్టు చిత్తూరు మున్నగు జిల్లాలనుండి దాదాపు 400 మంది ప్రతినిధులు సభకు వచ్చియుండిరి. వచ్చినవారిలో ఈ క్రిందిపేరులు గలవరు.

ఆడమిల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారు, బాగల్గూడి కుప్పస్వామిగారు, యం. యల్. సి. కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్యగారు, ఎం. ఎల్. సి. పాములపాటి వెంకటకృష్ణయ్యగారు అంచె శివయ్యగారు, పన్నెగంటి నారాయణరావుగారు, ఆరెకపూడి రామకృష్ణయ్యగారు, కరణు రామస్వామి చౌదరిగారు, చింతమనేని భావయ్యగారు, బి. రాఘవయ్యగారు, గడ్డె రంగయ్యగారు, పి. భక్తవర్ణిగారు, సాచర్ల దేవరాజుగారు, నూరపనేని వెంకయ్యగారు, పర్వతనేని వీరయ్యచౌదరిగారు, జి. బి.యస్. సరస్వతిగారు, జంపాల నరసింహంగారు, ఇనుగంటి పున్నయ్యగారు, జంపెని అంజనేయులుగారు.

సహస్ర సంఘాధ్యక్షులు స్వాగత మొసగుచు కొంతకాల ముపన్వించిరి. పిమ్మట త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరిగారు అధ్యక్షులుగ నుండవలయునని కె. గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పిరి. బాగల్గూడి కుప్పస్వామి నాయుడుగారు, బి. కోటిలింగంగారు, పి. వి. కృష్ణయ్యగారు, జి. రంగయ్యగారు, రాఘవులు నాయుడుగారు, అంచె శివయ్యగారు, పాలేశు భక్తవర్ణిగారు యీ నూరవను బలపరచిరి. సభ్యులు కరతాళధ్వనులు చేయుచుండ కతావధాని త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరిగారు అగ్రాసనాధిపత్య మలంకరించిరి.

బాల కవులగు త్రిపురనేని చలమయ్య, ప్రసాదరావు గార్లు రచించిన స్వాగతశ్లోకములు చదువబడినవి. కమ్యూనిజం జనుల అభినందించుచు ఆచార్య ఇనుగంటి పున్నయ్యగారు కొన్ని పద్యములు కీర్తనలు పాడిరి. పిమ్మట అధ్యక్షులు లంపన్య పించిరి.

సభాంతమున యీ క్రిందిరాశిములు ఇచ్చుటకు యీ క్రింద పేర్కొనబడినవారు వాదన మొనరిరి. (1) బాగల్గూడి కుప్పస్వామి నాయుడుగారు సాలకు 500 రూపాయలు (2) కంచి కాపురస్థులు సాచర్ల దేవరాజులు నాయుడుగారు వెయ్యిరూపాయలు.

(3) ఈ క్రింద పేర్కొనబడినవారు మారు రూపాయల వ్యయం కరిగించిరి. పోతుల వెంకయ్యగారు, పమిడి వెంకటసుబ్బయ్యగారు అలపర్తి జగ్గయ్యగారు పమిడి ఏబాది నాయుడుగారు, బి. కోటిలింగంగారు, యల్. వెంకటప్పయ్యగారు, బి. రాఘవయ్య నాయుడుగారు, కడియాల కోటయ్యగారు, పర్వతనేని చినకామయ్యగారు, ఎల్లూర రంగనాథులుగారు, పొట్టెంపూడి కొండయ్యగారు, ముప్పరాజు వెంకయ్యగారు, కోడూరు చెంచయ్యగారు, నర్సా మల్లయ్యగారు, చుండూరు చెంచయ్యగారు.

తీర్మానములు

(అధ్యక్షుడు దుపపాదించెను)

(1) శ్రీ బాగల్గూడి సామ్యభావమునకు సర్వకాలములందు నాయురారోగ్యములు కలిగించుటకు భగవంతుని నీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

(2) శ్రీ మదరాసు గవర్నరు జిల్లింగుడను ప్రభువు తత్వభిప్రాయ నాంధ్రభాషాకంఠున జేయు పట్టనమునకు యీ సభవారు స్వాగతం బొసగుచున్నారు.

ఉప:—పి. వి. కృష్ణయ్యచౌదరిగారు.

ఆమె:—ఇనుగంటి పున్నయ్యచౌదరిగారు.

(3) వక్తుల కన్యాశుల్కములను మానుటకు కమ్యూనిజం జనులను కోరుచు వెంటనే తగు ప్రయత్నములు చేయుటకు యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉప:—గడ్డె రంగయ్యనాయుడుగారు.

ఆమె:—అంచె శివయ్యగారు.

(4) శుభాశుభ కార్యములందు సర్వసాంఘికతచే ప్రోత్సహింపబడుచున్న వారిని అభినందించుచు కమ్యూనిజం జనులందు సర్వసాంఘిక ప్రోత్సహింపబడుచున్నది. అచరణ యందున గలదులకు యీ సభవారు ప్రోత్సహించుచున్నారు.

ఉప:—నూరపనేని వెంకయ్యగారు.

ఆమె:—పర్వతనేని చినకామయ్యగారు.

(5) ప్రభుత్వమువారిచే కాంక్షను చేయబడిన వైద్యపాఠశాలను సాధ్యమైనంతవరకు గుంటూరులో ప్రారంభించుటకు యీ సభవారు గవర్నరు మెంటువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉప:—బి. కుప్పస్వామిగారు.

ఆమె:—పి. వి. కృష్ణయ్యగారు.

(6) కమ్యూనిజం జనులకు కుటుంబము ఉన్నత పాఠశాలలను ప్రతిబోధన కమ్యూనిజం జనులకు వసతి గృహములను స్థాపించి, కమ్యూనిజం జనులకు యీ సభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

ఉప:—నూరపనేని వెంకయ్యగారు.

ఆమె:—పంపాటి రామకృష్ణయ్యగారు.

(7) ఆంధ్రనందలముల ప్రతిపక్షమున మాధ్యమిక శక్తినాయు పాఠశాలను స్థాపించి మధ్య ప్రదేశమున నొక కళాశాలను స్థాపించి ప్రభుత్వమువారిని సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉప:—ఇనుగంటి పున్నయ్యగారు.

ఆమె:—పి. వి. కృష్ణయ్యగారు.

(8) మన కమ్యూనిజం జనులకు వెక్కువ, సంస్కృత విద్య నభ్యసించుచున్న అమృతబ్రహ్మ సంస్కృత విద్యాలము మనకు సాయముజేయు ప్రభుత్వమువారిని, కమ్యూనిజం జనులకు యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉప:—నూరపనేని వెంకయ్యగారు.

ఆమె:—కిలూరు రామకోటయ్యగారు.

(9) కృష్ణానదికిందను మాగాణి వృద్ధిచేయుటకు చేయబడిన ప్రపోజలను త్వరలో అమలులో పెట్టగలదులకు యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని వేడుచున్నారు.

ఉప:—పి. వి. కృష్ణయ్యగారు.

ఆమె:—నూరపనేని వెంకయ్యగారు.

(10) రైతుల అభివృద్ధి నిమిత్తము 'రైతు' పత్రికను స్థాపించిన మ.రా.శ్రీ బాగల్గూడి కుప్పస్వామిచౌదరి పి. వి. కృష్ణయ్యచౌదరిగార్లు యీ సభవారు అభినందించుచు తత్వత్తి కాభివృద్ధికి విశేషముగ తోడ్పడ యీ సభవారు కమ్యూనిజం జనులను హెచ్చరించుచున్నారు.

ఉప:—కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్యగారు.

ఆమె:—ఆడమిల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారు.

(11) ప్రతి గ్రామమునందు వ్యవసాయపరమతి సంఘములను స్థాపించుటకును, వ్యవసాయభివృద్ధికి ప్రతితాలూకాకు ఒక్కొక్క అగ్రికల్చరలు ఇమ్మ పెట్టెదను నియమించుటకును, పంటలకు కావలసిన ఉపయోగకరములగు విత్తనములు ఎరువులు వ్యవసాయపు పనిముట్లు ముఖ్యస్థానములందు నిలువజేయించి ఇప్పించుటకును, కుటుంబీకాధ్యక్షులు ప్రతితాలూకాలోను వైద్యశాలను స్థాపించుటకును యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని వేడుచున్నారు.

ఉప:—బాలి నేని కోటిలింగంగారు.

ఆమె:—జంపాల నరసింహంగారు.

(12) గంక పొంగంజియ్యగారు వచ్చుచున్న కడుతునూలతో చేయబడిన గ్రామములలో భరింపవలయునని కమ్యూనిజం జనులకు యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉప:—గడ్డె రంగయ్యనాయుడుగారు.

ఆమె:—జంపాటి అంజనేయులుగారు.

(13) ప్రతి గ్రామమున పంచాయతీకోర్టుల నెలకొల్పి తమ తగాదాలను యీ కోర్టుల మూలముననే పరిష్కరించుకొనవలయునని కమ్యూనిజం జనులకు యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉప:—నూరపనేని వెంకయ్యగారు.

ఆమె:—పి. వి. కృష్ణయ్యగారు.

(14) సకాలక్షరములు లేక బాధపడుచున్న బంగళా తాలూకావాసులకు తాలూకాలో ప్రవహించు గుడ్లకమ్మమున పాలేరునదులకు అనకట్టులు ప్రాజెక్టుల కట్టించి మాగాణి వకతులు కలిగించవలయునని ప్రభుత్వమువారిని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉప:—పోతుల వెంకయ్యగారు.

ఆమె:—నా. వెంకటప్పయ్యగారు.

(15) కమ్యూనిజం సంఘమునందు విద్యావ్యాపకమునకు, అభివృద్ధికరముగు ఇతర కార్యము లొనర్చుటకును యీ క్రింది విధమున కమ్యూనిజం జనులవద్ద ఒకేపర్యాయము విరాళము పుచ్చుకోవలెను.

మొకభూములమీద ఎకరము ఒకటింటికి 4 అణాలు, చెరువుకింద భూములకు ఎకరమునకు 8 అణాలు, మాగాణి భూములపై ఎకరమునకు ఒకరూపాయి. ఇతర ఆదాయములపై నూటికి రూపాయి చొప్పున వసూలు చేయవలెను.

వై. ఉద్దేశముల ననుసరించి కార్యకమమును నిర్వహించుటకై మహాసభకు ఉపసంఘములను సాధ్యమైనంతవరకు గ్రామసంఘములను, తాలూకాసంఘములను జిల్లాసంఘములను స్థాపించుటకును యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉప:—రా. బి. కె. గోపాలకృష్ణయ్యగారు.

ఆమె:—బి. కుప్పస్వామిగారు, ఆ. గోపాలకృష్ణయ్యగారు, సాచర్ల దేవరాజుగారు.

(16) పంట కాలవలపై ప్రతియూరను ఇరగేమను పంచాయతీ సంఘములను త్వరలో పెట్టించ గలదులకు యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని వేడుచున్నారు.

ఉప:—కిలూరు రామకోటయ్యగారు.

ఆమె:—కో. వెం. కోటయ్యగారు.

(17) శ్రీమత్పరమహంస రామానంద సరస్వతి స్వాములువారు శ్రీవారి స్వసంఘము కమ్యూనిజం జనులందు గల అస్వాతంత్ర్యమును తొలగజేయు మార్గ మేర్పరచి సమాధి అయినందున శ్రీవారి ఆత్మకు శాంతి కలుగజేయు సర్వేత్తరుని యీ సభవారు ప్రార్థించు చున్నారు.

ఉప:—నా. వెంకటప్పయ్యగారు.

ఆమె:—నూ. రాఘవయ్యగారు.

(18) శ్రీ జి. యస్. బి. సరస్వతి స్వాములవారు మన మత విషయ కాభివృద్ధికిగాను చేయుచున్న నేరకు యీ సభవారు వారిని అభినందించు చున్నారు.

ఉప:—నూ. రాఘవయ్యగారు.

ఆమె:—ప. చినకామయ్యగారు.

పంచమసోదరుల యందు అకారణముగ నాశోపింపబడియున్న అంటరానితనమును తొలగించి బావులు చెరువులు సుక్రములు స్కూలులు మొదలగు వాటియందు చాకలి మంకలి ఏనాది ఎరుకల మున్నగు జాతుల వారు ఎట్టి హక్కులు గలిగి యుండినో అట్టిహక్కును ప్రంచమసోదరులకును మనశ్చూర్యకముగ నొసగివారినధ్వంసం యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉప:—గడ్డె రంగయ్యనాయుడుగారు.

ఆమె:—వె. వెంకటసుబ్బయ్యగారు.

ప్రస్తుతస్థితిగతులను బట్టి కమ్యూనిజం జనులకు యత్నవసరము కాన వ్రాయించుటకు యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉప:—గడ్డె రంగయ్యనాయుడుగారు.

ఆమె:—చాచర్ల వెంకటాద్రిగారు.

కట్టలా? కత్తులా?

రెండును కట్టలో చిత్రముగా యిమడ్చబడ్డ కత్తులు. రై సెన్ను లేదు. ప్రతిదినము వందల ఖచ్చ. ఒకటి తెప్పించి చూచిన దానినిబట్టి మిగతే తెలియకమును, వెల రి-రి-0 మొదలు 25-0-0 వరకు గలవు. ఇంకను తక్కువ ధరలవి గాని, ఎక్కువ ధరలవి గాని కావలసివయ్యెదల తయారుచేయించి పంపకము. పోస్టేజ్ వగైరా చేయ. (8785) భారతపత్తభవనము - బెజవాడ.

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ జూన్ నెల 26-వ తేది

సోమవారము

ప్రస్తుత నితి

—:O::O:—

ప్రస్తుత నితి గూర్చి చలువిధ వ్యాఖ్యానములు వెలువడుచున్నవి. దార్శన్యరహిత సహాయ నిరాకరణపద్ధతి, ఆధునిక ప్రపంచమునకు నూతనము. రాజకీయాంధోళనపద్ధతుల నిడి మొదలంట మార్చి వైచుచున్నది. మతము, నీతి యొకవంక, రాజకీయ వ్యవహారములు వేరొకవంక నడుచు చుండెను. రాజకీయవ్యవహారములందు లక్ష్యమే ప్రధానము గాని, లక్ష్యమును జేరుట కుపయోగించెడి పద్ధతు లంత ప్రధానమయినవిగావు. లక్ష్యముబట్టి సాధన ములను సమర్థించెదరు. న్యాయాన్వయవిచారణ రాజకీయవిషయములలో పాటింప బడుట లేదు. కుతంత్రములు, మంత్రాంగములు, మోసములు, పరిపాటి యయినవి. రాజనీతి దుర్వినియోగ మయినది. దీని ఫలితము, ప్రస్తుత ప్రపంచవ్యవహారము లందు సుస్వక్తమగుచున్నది. ప్రపంచస్పృగమము ఇటీవలనే ముగిసినది. నూతన ప్రపంచమును నిర్మింప వలయు నని, వివిధభాతులును కుతూహల పడు చున్నవి. అనేక సమావేశములను కూర్చుచున్నవి. అనేక సంఘములను స్థాపించుచున్నవి. నూతననిబంధనలను నిర్మించుచున్నవి. కాని, ఆ భారమును మార్చుకొనుటలేదు. పూర్వపు వాసనలను విడుచుటలేదు. అందుచే వ్యవహారము కుదుటబడక యున్నది. సుప్రసిద్ధులగు రాజనీతికోవిదు లందరి తలలు కూడినను, వీరికి దారియు తెన్నును కనిపింప కున్నది. నూతనస్పృగమభయము తొలగిపోకున్నది. రాజకీయపథ లంతరింపకున్నవి. లండనులో జరిగిన హత్య కలవర పెట్టుచున్నది. జర్మనీలో విదేశ మంత్రి యగు డాక్టరు రథనోగారు పింఛబడిరి. ఐర్లెండులో పోరాటములు ప్రబలుచున్నవి. ఎక్కడ జూచినను, కల్లోలమే. నాగరక సంఘమునం దుండెడి ద్వేషమనెడి క్రుళ్లును దొలగింపకుండ, మైవై నెన్ని పూతల బూసినను, సంస్కరణము జరుగనేరదు. అంధకారబంధురముగ నున్న ఆధునిక ప్రపంచము నందు, హిందూదేశమే దివ్యయై వెలుగుచున్నది. ఆశాజ్యోతి ఇక్కడనే తన కాంతిపుంజమును వెదజల్లుచున్నది. పాశ్చాత్యులను హిందూదేశము తన వంక కాకర్పించుచున్నది. దురభిమానరహితులు, తేజోవ్రభావమును గ్రహించుట కాతురము జూపుచున్నారు. ధర్మవిశ్వాసము, ఈదేశమున కలుగుటకు కతంబేమని ప్రశ్నించుచున్నారు. ఉపన్యాస వేదికలందు ఈ విషయమును చర్చించుచున్నారు. మతప్రసంగములందు ఈ విషయమై బోధించుచున్నారు. మహాత్మునికిని జీససునకును పోల్చి జూపుచున్నారు. ధర్మస్వరూపుడు మరల నవతరించె నని భావించుచున్నారు.

ఇది మూఢవిశ్వాసమా? కాదు. నాగరకమునకు ప్రసిద్ధిజెందిన పాశ్చాత్యప్రపంచము అజ్ఞానముచే మహాత్ముని నుతించునా? నోరెండి, దప్పి గొని, నీటికై పరితపించెడి వారి చందమున, పాశ్చాత్యవిబుధులు కలవరపూరితమగు ప్రపంచమునందు శాంతికై పరితపించుచుండగ, మహాత్ముని యుపదేశములు వారి కమృతప్రాయములయ్యెను. గాంధీ మహాత్ముడు ముందుగ భారతీయులు తరించుట

కొక సాధనము జూపెను. ఆ సాధనము మానవులెల్లరకును ఉపయోగపడునని మహాత్మునికి నమ్మకమున్నను, ప్రపంచరక్షణమున కా మహాత్ముడు ముందుగ పూనుకొనలేదు. తన కట్టియుద్దేశము లేదని, మహాత్ముడు స్వప్రముగ దెలిపెను. కాని, భారతీయు లీ సాధనములో విజయ మొందెదరని ఇతరుల కెల్లరకును మార్గదర్శకులగుదురని, మహాత్మునికి నమ్మకము గలదు. మహాత్ముని కార్యసంవిధానము పరిమితి గలదయినను, దానియందు సాఽజ్ఞనికధర్మ మిమిడియున్నది. అందుచే, ప్రత్యేక ప్రబంధమున కవసరములేకనే, భూవలయమంతయు దీనివంకకు దిరుగుచున్నది. మహాత్ముని యుపదేశములు భారతవర్షస్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడుచున్నను, అప్రయత్నముగ ప్రపంచ పునర్నిర్మాణమునకు గూడ సహాయపడుచున్నవి. రెండును ఏకకాలము నందు జరుగుట గొప్పవిశేషము. నేడు గాకున్న రే పయినను, అహింసాధర్మమును పాశ్చాత్య రాజనీతికోవిదులు సయితము గుర్తింపక తప్పదు. దాని నాధారముజేసికొనినగాని, ప్రపంచకల్లోల మణగ దని, వారు గ్రహింపకతీరదు. లేనియెడల, ఎన్ని సమావేశముల నేర్పరచినను, ఎన్ని సంఘములను స్థాపించినను, బలప్రయోగమున కెట్టి మార్గముల నన్వేషించినను, ప్రపంచశాంతి సుప్రతిష్ఠిత మగుట కలలోనివార్త యని, వారి యనుభవములు వారికి తేటపరుపకమానవు. మహాత్ముడు విధించిన అపూర్వసాధనపురహస్యమును కనుగొనుట, పాశ్చాత్యులకే గాక, భారతీయులకు గూడ సులభ సాధ్యముగాదు. పాశ్చాత్యవిద్య నభ్యసించి, వారి రాజకీయసిద్ధాంతములను జీర్ణించుకొని, సంస్కరణమునకు బూనెడి భారతీయప్రముఖులకు, మహాత్మునిపద్ధతులు వెగటుగ దోచుట వింతగాదు.

మహాత్ముని యుద్యమము, శత్రువున కపకారముజేయుట కుద్దేశింపబడలేదు. ద్వేషము దాని కారధారభూతము గాదు. ఉద్రేకసమయములందు గాక, శాంతసమయములందే, ఉద్యమము సత్వరాభివృద్ధి గాంచుట ముఖ్యము. నాయకులు లేనందుచే ఉత్సాహము చల్లారెనని వగవబనిలేదు. నాయకులు వెలుపల నున్నంతవరకు ఉత్సాహము వ్యాపించి, వారు నిర్బంధమున నున్నపుడు చల్లారు నేని, అది శాశ్వతలాభము గలిగింపనేరదు. అట్టిది ఉద్రేకమగును గాని, నిజోత్సాహము గాజాలదు. సుఖము తలపించినను, కష్టములు గలిగినను ప్రజలు న్యాయపథమున శాంతముగ నడచునపుడే మహాత్ముని యుద్యమము సార్థకమగును. శాసనోల్లంఘనము, బాధను నివారించుటకుగాని, ఆధికారుల చర్యలను ప్రతిఘటించుటకుగాని, విశేషముగ నుపయోగింపదు. శాసనోల్లంఘనము, ఇప్పటికన్నను ఎక్కుడు బాధలను తెచ్చిపెట్టును. ఆ బాధలను ఓరిమితో భరింపగలిగిననే, దేశము శాసనోల్లంఘమునకు బూనవలయును. కేవలము ఉద్రేకబుద్ధితో గాని, రోషస్వభావముచే గాని, ఇందుకు బూనిన, ప్రయోజనము తగిపోవును. బాధానుభవము ద్వేషరహితముగను, రోషరహితముగను నుండవలెనని, మహాత్ముని సంకల్పము. పరిశుద్ధహృదయులనుభవించెడి బాధలే, ప్రత్యర్థులను పరిశుద్ధపరుపగలవు. రోషపూరితహృదయుల బాధలు ఎదుటివారిలో నెక్కుడు రోషమును పురికొల్పుచుండును. మారుమూటాడక, ప్రపంచముతో సంబంధమును వీడి, తన కార్యఫలితమును భగవానునికే వదలివైచి, పరమశాంతిముతో యర్రవాడాజయలునందు తపమొనరించుచున్న గాంధీమహాత్ముని బాధానుభవము ఎల్లరకును మార్గదర్శకముగ నుండవలెను. సాత్విక శాసనోల్లంఘనమునందు, సాత్వికశబ్దము ముఖ్యమగునదని, మహాత్ముడు తరుచుగ బలుకు

చుండెడివాడు. సత్త్వస్వభావమును వీడుచో, శాసనోల్లంఘనము ప్రయోజనవిరహిత మగును.

ఈ కారణముచేతనే, సాత్వికబుద్ధిని పెంపొందించుటకు, గాంధీమహాత్ముడు నిర్మాణకార్యక్రమము నేర్పరిచెను. అహింసావ్రతమున కేసమయమునం దయినను భంగము గలుగకుండుటకు, కద్దరు మంత్రమును బోధించెను కద్దరు వ్రతానుష్ఠానము అహింస కెడమియదు. ఉద్రేకమును, రోషమును ఇది చల్లార్చును. ఆత్మశక్తిని పెంపొందించును. ప్రజలలో సంతుష్టిని ఆత్మవిశ్వాసమును కలుగజేయును. అన్ని సంఘములలోను, ఐకమత్యమును పుట్టించును. స్వరాజ్యమున కారధారభూత మగు నాల్గుస్తంభములను మహాత్ముడు నిరూపించెను. వానిలోకెల్ల కద్దరు ప్రధానమయినది. కద్దరు నిర్మాణము పూర్తియగుకొలదియు, మిగిలిన యంశములును పూర్తియగుచుండును. పిమ్మట స్వరాజ్యము దానియంతట యడియే సిద్ధించును. మహాత్ముని కీ విషయమునందు గట్టినమ్మకము కలదు. దూరదృష్టిగల నాయకుల కందరకును గట్టినమ్మకము కలదు. నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తి జేయక, శాసనోల్లంఘనమున కుపక్రమించుట, గాలిని మూటగట్టుట వలె వ్యర్థప్రయత్న మగును. గాంధీమహాత్ముడు విధించిన నియమములను కొనసాగింపకుండనే, ముందుకు జనవలయునను నభిలాష ఆతురస్వభావులకు కొందర కున్నను, మహాత్ముని యుపదేశారమును గ్రహించుచో అందలి యావశ్యకత తప్పక గోచరించును. అధికారులు విధించెడినిర్బంధములకు గినిసికోపోద్రేకమానసులై, శాసనోల్లంఘనమునకు బూననెంచెడివారు, సాత్వికోల్లంఘనమును నిర్వహింపజాలరు. వల్లభభాయిపటేలుగారు నిన్నటి సాయంకాలము గుజరాత్ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమునం దుపన్యసించుచు, ఇందలిసూత్రమును తేటపరచిరి. సహాయనిరాకరణోద్యమ మేరాష్ట్రమునం దుదయించెనో, అట్టి ఘోర రాష్ట్రము శాసనాతిక్రమణము నవలంబింపక ముందు నిర్మాణకార్యక్రమమును తప్పక బూర్తిజేయవలయు నని పటేలుగారు హెచ్చరించిరి. గుజరాతునందు ఒకటిన్నరలక్ష రాటములుగలవు. కద్దరు కావలసి నంత చేతిలోనున్నది. విదేశవస్తుముల పిక్కెటింగుతో బనిలేకుండనే గుజరాతు తనధర్మమును నిర్వహింపగలుగునని పటేలుగారు నుడివీరి. గుజరాతు వలెనే, ఆంధ్రదేశమును తనధర్మమును త్వరలో నిర్వహింపవలెను. కద్దరు నిర్మాణమును పూర్తిజేయుటకు, వేగిరపడవలయును. శాసనోల్లంఘన సంఘమువా రేతెంచునప్పటికి, ఆంధ్రమండలము తనవిధిని ప్రశంసార్హముగ నిర్వర్తింపవలెను. వ్యవధి ఎంతయోలేదు. చేయవలసినది విశేషము గదు. మహాత్ముని యుపదేశమును నిర్వహించి, ఆంధ్రులు కృతకృత్యులగుచో, హిందూదేశ చారిత్రమున వారికిర్తి చిరస్థాయి యగును.

సహాయనిరాకరణోద్యమము నవలంబించెడి వారు సయితము, అందలిముఖ్యధర్మమును మరచుచుండుటగూడ, వింతగాదు. ఉద్యమమునకు ప్రాణమెయ్యది? అహింస యని ఎల్లరకును తెలిసినవిషయమే. అహింసను మనోవాక్కాయ కర్మలందు నిర్వహింపగలిగినపుడే, మేలు చేకూరును. అహింసను విడనాడినచో, ఉద్యమస్వరూపము మారిపోవును. అహింస నవలంబింపకుండ, స్వరాజ్యమును బడయవచ్చును. పార్లమెంటుసభను సంపాదించవచ్చును. అధినివేశ రాజ్య స్వాతంత్ర్యమును పొందవచ్చును. ఇంగ్లండు, అమెరికాలవలె రాజ్యాంగవిధానమును ఏర్పరుచుకొనవచ్చును. ఇన్నిలాభములు కలిగినను, హిందూదేశము నిజోన్మత్యమును పొందజాలదు. ఆధునిక పాశ్చాత్య

144 శ్లోకము

ప్రపంచమును కలవరపెట్టుచున్న దుశ్చింతలనుండి విముక్తి బడయజాలదు. శ్రేణుమును మాన్యుకొన జాలదు. శాంతిని సంరక్షింపజాలదు. హిందూ దేశము జీవితాత్మను పోగొట్టుకొనినవిమ్మట, ప్రపంచమునంతను సంపాదించినను, సంతృప్తి జెందనేరదు. స్వధర్మమును నిర్వహింపనేరదు. ఆకారణము చేత, లక్ష్య మెంతయవసరమో, సాధనములును అంత యవసరము లగుచున్నవి. హిందూదేశపు ప్రస్తుతస్థితి నించుక పరికింపుడు. నిర్బంధములు కడుతీవ్రములుగ నున్నవని, వివరింప బనిలేదు. నిరాకరణోద్యమము సడగద్రొక్కుటకు, అధికార వర్గము సర్వశక్తులను వినియోగించుచున్నది. నాయకులు పలువురు నిర్బంధింపబడిరి. ఉత్సాహపంతులనేకుల స్వాతంత్ర్యము తొలగింపబడెను. చుక్కాణి లేనినావవలె దేశము నడుచుచున్నది. ఏటికి మొదట వెల్లువ వచ్చును. అన్నిదిక్కులకును నీరు ప్రవహించును. పిమ్మట నీరు తగ్గ నారంభించును. కొంతకాలమునకు నిరంతయు నొక్కదిక్కునకు ప్రవహించి, ప్రజోపయోగమున కనుకూలించును. అటులనే సహాయనిరాకరణోద్యమము మొదట పుట్టించిన యుత్సాహము వెల్లువయై పొరలి, పిమ్మట నొకదిక్కునకు బోవుచున్నది. మొదట గనుపించిన ఉత్సాహతీయము తొలగెనని విచారించి లాభములేదు. ఇప్పటిసందర్భములు ప్రకృతి సూత్రముల కనుగుణముగ నున్నవనుటకు సందియము లేదు.

కేవలము ఉత్సాహముపై ననే, ఏ యుద్యమమును ఆధారపడియుండదు. ఉద్యమాభివృద్ధికి ఉత్సాహము గూడ తోడ్పడును. ఉద్యమము శాశ్వతలాభము గలిగింపవలె ననిన, అయ్యది సరియగు తెన్నుల ద్రొక్కవలెను. నిరంతరాయముగ, నది సాగిపోవుచుండవలెను. ఈ సంగతిని గుర్తించు నెడల, కొన్నితావులందు జూపబడెడి వేగిరపాటున కవకాశ ముండదు. ప్రజలలో నుత్సాహము తగ్గి పోయె ననియు, దానిని పురికొల్పవలయు ననియు, తెలుపువారు గలరు. నిర్బంధముల కేదియోవిధమున త్వరలో ప్రత్యుత్తర మియవలయు నను వారు గలరు. నిర్బంధములను ప్రతిఘటించి, వానినిత్వరలో తొలగించుట యావశ్యకమని భావించి, శాసనోల్లంఘనమునందునిమిత్తము ప్రవేశపెట్టవలయునని వీరు గోరుచున్నారు. శాసనోల్లంఘనమును బ్రవేశపెట్టుటకు హిందూదేశమునందు అనుకూలపరిస్థితు లెంత వరకు గలవని విచారించుటకు, నైహూకమిటీవారు కాంగ్రెసుపక్షమున నియమింపబడిరి. వీరు ఈనెల 23-వ తేది చెన్నపురి విచ్చేసి, ఆపిమ్మట గుంటూరు బెజవాడలకు వెడలెదరని ప్రచరింపబడినది. మహాత్ముని యుద్యమము, తిన్నగ నిర్వహింపబడుచో ఏ విధముననమునను జయమొందకతప్పదు. అందుకు సందేహింపబనిలేదు. నిరాకరణవలంబులు ధర్మపథము నవలంబించునపుడు, ఎదుటిపక్షమువారు గూడ ధర్మమార్గమునే త్రొక్కుచో, అనుకూల సమాధానము త్వరలో చేకూరును. అటులగాక, నిరాకరణవలంబు లవలంబించెడి ధర్మమార్గమును ఎదుటిపక్షమువారు బలిమిచేత నణగద్రొక్కుబూను కొనుచో, అందువలన కలిగెడి బాధలను వారు పరమశాంతముతో భరించినకొలదియు, ప్రత్యర్థుల హృదయము కరగ నారంభించును. ఆత్మ అజేయమని, వానికి దోచును. నిష్కల్మషహృదయు లను భవించెడి బాధలు, వారిని పవిత్రవంతుల జేయుట యగాక, ఎదుటివారిని గూడ పవిత్రహృదయుల గావించి అయస్కాంతము లోహము నాకర్షించు విధముననే తమయొద్ద కాకర్షించును.

144 శ్లోకము, పండిత మదనమోహనమాల వ్యాకారిపై నిటీరల ఎటుల విధింపబడుచున్నదియు విదితమే. గోరక్షణపురపుజిల్లాలో రెండుమాసము లవరకు నుపవ్యసించుగూడ దని, పండిత మోతీలాల్ నైహూగానికి 144 శ్లోకముక్రింద, జిల్లామేజస్ట్రేటుగారు నోటీసు పంపిరి. శాంతికి భంగము కలుగునను మామూలు కారణమే, దీనియందును ఉదాహరింపబడెను. సాయుక్త రాష్ట్రపు కాంగ్రెసు కార్యదర్శులు, శాసనోల్లంఘనసంఘమువారికి తమ రాష్ట్రపుస్థితి నెరుకవరుచుటకై, ముందుగ పర్యటనము సలిపి సందర్భముల కనుగొనుచున్నారు. ఈ పని ముందుగజరుగుట చాలముఖ్యము. లేనియెడల, కాంగ్రెసుప్రతినిధులు ఒకటిరెండురోజులలో రాష్ట్రమునకు సంబంధించిన యన్నివిషయములను స్వయముగ కనుగొనుట దుర్లభము. నిర్మాణకార్యక్రమ మెంతవరకుబూర్తియయ్యెనోకనుగొనుటకే, సాయుక్త రాష్ట్ర కార్యదర్శులు పూనుకొనినను, అధికారులు బెడరి, వారిలో నొకరుగ పండిత మిశ్రానికి 144 శ్లోకముక్రింద నోటీసు పంపిరి. మీటింగులను జరుప గూడ దనియు, ఉపన్యాసముల నెసగగూడ దనియు, ఈ నోటీసు ఉత్తరు విచ్చుచున్నది. నూటనలు వదినాల్గు శ్లోకముక్రింద, జన్మస్వాతంత్ర్యముల నిరోధించుచున్నవిధము, నాగరికప్రపంచమునందు మరియొకచోట గానరాదు. లా, ఆర్డరులను నిలుపుటకు వేరుమార్గము లేదు గాబోలు. న్యాయమున కీ ఉత్తరువులు భంగకర మనుట కెట్టి సందియము లేదు. మైసూరు ఛీఫ్ కోర్టువారి విషయమై కావించిన తీర్పును చూచిన, మేజిస్ట్రేటుల యుత్తరువుల పని తెలియగలదు. ప్రతియుత్తరువునందును శాంతికి భంగము కలుగునని తెలుపుట తప్ప, ఎటుల భంగము కలుగునో అందుకు కారణము లెవ్వయో మేజిస్ట్రేటులు దాహరించుటలేదు. మూలవ్యా, నైహూవంటి నాయకులు ఆహింసావ్రతమును తాము నిష్కర్షగ నాచరించుచు, ప్రజలటులనే నడువవలెనని బోధించుచుదురు. ఇట్టివారు అల్లరులుపురికొల్పెదరని భావింప వీలగునా? కాని, మేజిస్ట్రేటులు తెలుపునట్లెల్ల ప్రమాణ మగుచున్నది. మైసూరు ఛీఫ్ కోర్టు జడ్జిలు, 144 వ శ్లోకముక్రింద మైసూరు కాంగ్రెసుకమిటీ కార్యదర్శి కచ్చిన నిషేధపు టుత్తరువు న్యాయవిరుద్ధమని తీర్మానించిరి. 144 శ్లోకము ననుసరించి మేజిస్ట్రేటుగారు కేసునకువలయు ముఖ్యమగు సంగతులను తమ ఉత్తరువునందు సూచించి యుండలేదు. కల్లోలము కలుగునను భయమునకు కారణములెవ్వయో వారు నిరూపించియుండలేదు. పోలీసు రిపోర్టు చేరినంతమాత్రమున మేజిస్ట్రేటులు తుర్తరు విచ్చుట పాడిగాదు. సందర్భముల నన్నిటిని వారు బాగుగ విచారింపవలెను. పోలీసురిపోర్టు అయినను కావలసిన విషయములను తెలుపుట లేదు. ఉపన్యాసకులు రాజకీయాందోళనపరు లగుటచే, వారు సలిపెడి సభలు శాంతికి భంగము కలిగించునని మాత్రము చెలుపుచున్నది. అంతియగాక, రాజకీయాందోళనపరులు చేసెడిసభలు శాంతి కేల భంగము కలిగించునో, పోలీసువారి రిపోర్టుగాని, మేజిస్ట్రేటుఉత్తరువుగాని సూచించుటలేదు. ఇందుచే మేజిస్ట్రేటుగారి ఉత్తరువు, 144 శ్లోకము కనుగుణముగ లేదని న్యాయాధిపతులు ఆభిప్రాయపడిరి. బ్రిటిషుఇండియాలో మేజిస్ట్రేటులు కావించెడి ఉత్తరువులను పరిక్షించిన, ఆవి పరీక్ష కెంత మాత్రము తాళవని నిర్భయముగ జెప్పవచ్చును. ఇట్టినిరంకుశపు టుత్తరువులు యథేచ్ఛగ వెలువడుట బట్టి ప్రస్తుతపరిపాలనాస్వభావ మెట్టిదో, గ్రహించుట సులభసాధ్యము.

మద్యపాననిషేధకసభ
ప్రపంచకమద్యపాననిషేధకసభ, కనడాయండలి టారంటో నగరమున నవంబరు నెలయందు జరుగునని తెలిసికొనుట కెంతయు సంతసించెదము. ప్రపంచమునం దీయుద్యమము వ్యాపించి త్రాగుడు దురభ్యాసమును తొలగించుచో, భారతీయులకన్న నెక్కుడుగ సంతసించువారుండబోరు. ఈయుద్యమ మభివృద్ధిజెందుటకు, భారతీయులు శక్తివంచనలేక పాటుబడెద రనుట నిశ్చయము.

స్థానికవార్తలు

డాక్టరు యు. రామారావుగారి శిశు సంతక్షణశాల:- మే 31 లో అంత్యమయ్యే మాసమునందు 397 మంది పిల్లలకు పశుశ్రమగృహాలు ఉచితముగ నీయబడెను. మొత్తముమీద 88 వైంటులపాలు ఈయబడెను.

పండితనిర్యాణము:- చెన్నపురిలోని క్రిస్టియన్ కళాశాలలో తెలుగుపండితులుగానున్న బ్రహ్మశ్రీ దండిగుంట న్యాయారాధణశాస్త్రులుగారు హృత్కోగమువలన వారము దినములక్రితము నిర్యాణము చెందిరి (వాయుటుట చింతిల్లుచున్నాము. శ్రీశాస్త్రులుగారు సంస్కృతాంధ్రములయందు అసమానవైరుష్యము కలవారు. శాంతికిరురు. కొంతకాలము వీరు కెప్పలుకుక్క కమిటిలో సభ్యులుగానుండి ఆంధ్రవిద్యార్థిశాల నకు తీరనిసేవకు చేసియున్నారు. శాస్త్రులుగారి నిర్యాణము వలన శాంధ్యద్వైవిధ్యము కొంత గల్గినదనుట ధ్రువము.

హిందూయవతి:- ఈశ్వరలో చెన్నపురినుండి శ్రీమతి యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారి యాజమాన్యమున ప్రకటింపబడుచున్న పక్ష ప్రతియొక్క ప్రథమసంచికను కృతజ్ఞతతో నందుకొన్నాము. కళాశాలకు కులము మధ్యరించుటకై ఈపత్రిక ముఖ్యముగా పాటుపడెనున్నది. ప్రథమసంచికయందు విజ్ఞానము- స్వచ్ఛందము- శ్రీతి- మున్నగు విషయములను గురించి చక్కనివ్యాసములు గలవు. శ్రీ కోన వేంకట్రాయ శర్మ గారు (వాసిఫ హిందూశాసన గురించిన ప్రత్యేక వ్యాసమునూ) నున్నది. చందా సంకల్పనమునకు రు 20-00. వలసినచో ఇట్లు వ్రాయవలయును, మేనేజరు హిందూయవతి 1/10 అలంగారా పిల్లబిడి ట్రిప్లికేట్, మద్రాసు.

చెన్నరాజధాని తపాలాబంట్లోతుల సంఘము

ఈసంఘమువారు జూన్ 20 క తేదీని జనరలుగాడి మీటింగు జరిపి యాక్రిందితీర్మానముల గావించిరి:-

- (1) తంజావూరులో ప్రస్తుతినిగూర్చి, తంజావూరు జిల్లా పోస్టుమెనులసభలో గావించినతీర్మానములను పోస్టుమాస్టరు జనరలుగారు వెంటనే చిత్రించి వెంటనే ట్రాన్స్మిరు, సస్పెన్షరు, జరిమానా ఉత్తరువులను రద్దు జేయుటకు, తంజావూరు పోస్టుల నూపరింపెండెంటు కే. వి. నాయుడు తంజావూరుపోస్టాఫీసుల యిన్స్పెక్టరు గోపాలరత్నయ్యరు, తంజావూరు పోస్టుమాస్టరు వి. రామచంద్రయ్యరు, శాశ్వత్తుం పోస్టుమాస్టరు విశ్వనాథశాస్త్రియారు గారలను వెంటనే బడలాంబించి యిక్కమీదకన్యములు గలగకుండజేయుటకు ఈ సభ వారు కోరుచున్నారు. (2) మేము 1921 డిసెంబరు 12 క తేదీని తీర్మానముగావించి పోస్టుమాస్టరు జనరలు గారికి మరల జ్ఞాపకముజేయుచు వ్రాసినను, మద్రాసులోను నితరస్థానముల మా కన్యములను విచారించుమని కోరినను మానముపొంది యూరకుండుటకు విచారమును దెచ్చుచు, వెంటనే యిందులకు నియమింపబడిన రాయబారులతో సంభాషింప నుత్తర వియవలసినదిగ మరల నీ సభవారు గోరుచున్నారు.

అలసాబాదు కోర్టుమాన్యు అధికారులు ప్రైవేటు క్లాక్కు గారు గ్రెఫిట్ గారిని కొట్టెందులకు ఒకసంవత్సరము కఠినశిక్షను విధించిరి.

ఆఫీలభారత కాయస్థులసభ దీక్షించు క్రిస్టవన్ వాన మన మీరతులో జరుగును.

అధికముగ నన్న ఉద్యోగులు విరామము జెందుచున్నారు. వీరిపుడు ఇంగ్లాండునకు పోవుచున్నారు.

విదేశ వార్తలు

విల్సన్ హత్య

కుట్రలు కనుగొనబడుట
హంతకుల విచారణ

లండన్ జూన్ 23:- కన్వోలీ, ఓబ్రెయిన్లు వై ౧౮
హెన్రీ విల్సన్ గారిని హత్య గావించిన నేరము వెల్లువెత్తిన
పుడు పోలీస్ కోర్టులో మోపబడెను. దోషుల విచారణ వారము
దినములకు వాయిదా వేయబడెను. అంతకుముందు నిందితులు
క్రైస్తవ శైల్యం దుంచబడుదురు. పోలీసు కోర్టునందు కాగ్య
క్రమము చాల కష్టము. హత్యకారులను స్వాభావికమునకు
గొనివచ్చుటలో నెట్టి యాల్కత్యమును నొనర్చబడదని షర్టికు
ప్రాసిక్యూటరుగ్రు ట్రావర్సు హెంరీనుగారు నడిపిరి. ఈ కేసు
వదులవచ్చు సాక్షుల గానుములను చిరునామాలను బహిరంగ
పరుపరాదని కోర్టునకి నచ్చునేమో యని నడిపెను.

హంతకులను పోలీసు కోర్టునకుగొనివెళ్ళినప్పుడు కో
ర్టునందు గావించుటలకు లేదనియు కాని ఒక స్పెషిల్ పోలీసు
గాయములవందల మిలిన్ నా రెట్టున్నారని ప్రక్షింపనయిన
నోకపోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు దెలిపెను. వారు ఆ కోర్టును నందును
న్నారని దెలిపినదిగా "మే మందులకు చాలసంతోషించుచుంటి
మ"ని ఇతఁడు నిందుకులను పలికిరి.

రాజకీయములపై ఫలితములు

౧౮ హెన్రీ విల్సన్ గారి హత్యను గురించి ఈ దినమున
ఆంగ్ల ప్రతినిధి వ్యాఖ్యానము నొనర్చుచు హత్యను తీవ్రముగ
నిరసించుచున్నది. నేనానియొనర్చిన ఆమూల్యములకు దేశనేరను
పోలీసుభటులచే ర్యసాహసములను పొగడుచున్నది. ఈ హత్య
కులన అలెస్టరును ను జీవితాయుర్లందునకు గల నున స్పర్థల
మై దౌర్జన్యముల మెచ్చునేమోయని భీతిని గన్పరుచుచున్నది.

హత్యవార్త దెలిసిన పట్టణమును విచారవిస్మయములందు
ముంచివేసెను. లండన్ పోలీసులకు ఆయుధముల నిచ్చుటను
గూర్చి అధికారు లాలోచించుచున్నారు. హంతకులను వెంటద
రుములందు గాయములవందల పోయెను, పోలీసుభటులను
ఆకోర్టునునకు వచ్చుచుండిరి.

విల్సన్ ఖడ్గహస్తమై మరణించుట

మొదటికుపాకి కట్టమునువినతోడనే విల్సన్ గారు ఖడ్గ
మును ఒరనుండికి సన్నద్ధుడయ్యెనని తెలియుచున్నది. అలెస్టరు
నందు ప్రముఖులలో నొకరగు ఆర్థర్ హిల్లు ప్రభువు హత్యజరిగిన
కోలదినేపటికే విల్సన్ ను దర్శించుటగా నాయనగృహమున
కేగెను. హిల్లు ప్రభువు జాగ్రత్తగా పరీక్షించి, విల్సన్ గారు స్వ
యముగ ఒరనుండి ఖడ్గమును ఒరనుండికి పట్టుకొనెనని దెలు
పుచు న్నాడు. కాని హంతకులు వెంట
వెంటనే వారును వదలుటచే ఖడ్గమును పయోగించుట కాతనికి
వ్యతిరేకం. కాని స్కాట్లండు యాదృష్టవశాత్తూ వారు
దీని నంగీకరించుట లేదు

హిల్లు ప్రభువు ఇనుపరకు విల్సన్ గారి దుర్భర శక్తి విశేషమై
యందెను. ఆయుధభావనలయందు కూర్చొనియుండెను
కాని రివాల్యరును వ్రేల్చుటను జూడలేదు. రివాల్యరు ధ్వనిని
విని త్వరితముగ ద్వారమువద్దకు పరుగెత్తుకొనివచ్చెను. ఆమె
పచ్చునప్పటికే విల్సన్ గిరగిరి తిరిగిపడిపోవుచుండెను. గుమ్మ
ముమీద వాతనుబడిపోవునప్పటికే చేతిలోకడ్గముండెను. విల్సన్
గతిత్యరగాలోనికి పోయి జలమును గాని
తెచ్చెను. కాని వానిని త్రాగుట కాతని
కప్పుడేకాలము దాటెను. విల్సన్ వెంటనే మరణించెనని హిల్లు
ప్రభువు దెలుపుచుండెను. నాకరులు పోలీసు స్టేషనులకు తెలి
పోనులుజేయగానే దొరకసంతోషంది వెంటనే పంపబడిరి,

హంతకుల వెంట దరుముట

హంతకులను వెంటదించి నప్పుడు హంతకులు గన్పరచిన
ప్రశంసనీయమగు చిత్రశైలియు చూపరుల నాశ్చర్యపరచెను. నలు
వైపులను వారు చుట్టుముట్టి బడినపుడు వారిలో నొకడు రివా
ల్యరులందు వందుగూరుచుండగా మరియొకడు కాల్పుచుండెను
యొకడు కాల్పుచుండగా మరియొకడు తనకుపోకి దట్టించుచుం
డెను. ఇంతలో ముందుభాగమున పోలీసుభటులు నిలువబ
డి హంతకులపై లాటిలను విసరుచుండిరి. వెనుకనున్న గుంపులు
"చిత్రనభ జేయడు" అని అగమించుండెను. బండ్ల చాటునుండి
యు గుమ్మముల చాటునుండియు నింతలో చాలమంది పోలీ

సులు హంతకులను సమీపించుచుండిరి. ఇంతలో అదృష్టవశమున
ఒక లాటికెర్ర, హంతకులలో పెద్దవానికి మణిబంధమునకు దగు
లుటచే నాతడు కాల్పుచున్న రివాల్యరు క్రింద పడెను. అతడు
తిరిగి తీసికొనుటలో పల జనులందరును హంతకులపైబడి వారిని
క్రిందవేసి బాదుచుండిరి. పోలీసు లతికష్టముమీద హంతకులను
నురక్షితముగ పట్టుకొని రాగలిగిరి.

హంతకులు పారిపోవుచు బండ్లను పట్టుకొని వానిలో
పారిపోవుటకు చాలప్రయత్నముల నొనర్చిరి. ఒక మోటారు
డ్రైవరును గాయపరచిరి. కాని వారందరిలో నెక్కి పారిపోవు
టకు ప్రజలు సమీపించుటచే వీలులేకపోయెను. ఆ ప్రయత్నమును
వదిలి తిరిగి పలాయనము ప్రారంభించి ఒక గుట్టపుబండి కాన్వీం
పగా దానిలోనికి దుమికిరి. ఇంతలో బండివాడు గుట్టమునువేసు
కకు ద్రుష్పి పరుగెత్తిపయోగెను. హంతకులు వెంటనే క్రిందికి
దుమికి పారిపోవడగిరి. తరువాత నొకసాగాబండివానిపదగొట్టి
ఆబండియందు గూర్చుండిరి. కాని ఇంతలో పోలీసులు వారిని
పట్టుకొనెను.

సిన్ ఫీన్ కుట్రలు

౧౮ హెన్రీ విల్సన్ గారినిగురించి చర్చింపబడునని తెలి
యుటచే ఈ దినమున కామన్సు సభయందు చాలమందిసభ్యులు
హాజరైరి. ముందు డిసికొనవలసిన చర్యనుగురించి స్కాట్లండు
యాడ్ల అధికారులతో లాయరుజార్జి గారు సంప్రదించుచుండి
రనియు అందుచే సభకు ర జాలకపోయెననియు చాంబర్లెను గా
రు దెలిపిరి. గంటకాలము వరకు చాంబర్లెను గారిపై పుంఖాను
పుంఖులుగ ప్రశ్నలు గురిపించబడెను. చాల వరకు దేశో
ద్వలు ప్రశ్నలు వేసిరి. ఈ సమయమున ఆశ్చర్యకరములగు విషయ
ములు దెలుపబడెను.

చాంబర్లెను గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు నిట్లునుడిపెను.
అయ్యలందునందును ఇంగ్లండునందునుగూడ బ్రిటిషుపౌరులంతటా
కు ప్రతిపక్షమును ఒనర్చబడును. అయ్యలందునుగురించి సోమ
వారమున చర్చింపబడును. ఇటీవలజరిగిన దౌర్జన్యములనుగురించి
యు మంత్రిులకును స్కాట్లండు యాడ్ల అధికారులకునుజరిగినచర్య
ను గురించియు, అన్ని విషయములను ప్రకటింపబడును. ఇటీవల
జరిగిన హత్యకు గారకులను అయిరిషు ప్రజాస్వామ్యసంఘనా
యకులను ఆరెస్టు జేయవలెనని ప్రభుత్వమువారు తత్కాలిక
ప్రభుత్వమువారిని గోరరాక్షసి ప్రక్షింపగా నందులకు ప్రత్యుత్త
రమియబడదని చాంబర్లెను గారు దెలిపిరి. అయిరిషు పరిస్థితులు
అభివృద్ధిపడుచుండెనుగాన ఒకమాసమునుండియు, మంత్రిులరక్ష
ణకిదివరకు దీసికొనబడిన ప్రయత్నములు స్కాట్లండు యా
డ్లవాకి సలహాపై విరమింపబడెను. పోలీసువారికోరికపైననే
వారికి ఆయుధముల సరఫరావిర మింపబడెను; కాని తిరిగి వీరికి
ఆయుధముల నొసగు ప్రయత్నము లొనర్చబడును.

హామెన్రెటరీయగు ప్రాటుగారు ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరము
లిచ్చుచు విల్సన్ గారిని హత్య యొనర్చెదమని బెదిరించు నెట్టి
జాబులను రాలేదని నడిపెను. ఆర్థర్ హిల్లు లేచి అట్టిజా
బునొకదానిని స్కాట్లండు యాడ్లనందు దానుజూచితిని తెలు
పుచు ప్రాటుగారు తమ యాద్యోగమునకు రాజీనామా నీయ
వలెనని గోరెను పోలీసువారి దౌర్జన్యసాహసముల ప్రశంసించుచు
మంత్రిులమువారు పోలీసు కాభాధికారులకు సందేశమందిరి.

విల్సన్ గారిహత్య జరిగిన ఈటను ప్రదేశమును పోలీ
సులు చాల కాగ్రూరకతతో కామచున్నారు. ఆ ప్రదేశము
నందేగల కాన్వీనుప్రభు గృహమును పోలీసులు కాకలా కాయ
చుండిరి.

కోర్టు విచారణ

హంతకులను దీసుకొనివచ్చునప్పుడు కోర్టుచుట్టును ప్ర
జలు మూగియుండిరి. కేసుతో సంబంధముగలవారిని పత్రికా
విలేఖకులను దప్ప నితరులను లోనికి రానీయలేదు. నలువైపు
లను మూసివేయబడిన గుర్రపుబండిలో కన్వోలీ, ఓబ్రెయిన్లు
దీసుకొని రాబడిరి. బండిలో ఇద్దరు అధికారులును, డ్రైవరు
ప్రక్కన ఒక అధికారియు కూర్చొనియుండెను. వీరందరును
ఆయుధ సన్నద్ధులైయుండిరి. వెనుక ద్వాయముగూడా వారు
కోర్టులోనికి దీసుకొని రాబడిరి. వీరు కర్తవ్యముగ నుండిరి.

హంతకు లెవరు?

హెన్రీ విల్సన్ హత్యకారులలో నొకడగు ఓబ్రెయిన్ ను
బ్రిటిషు ప్రభుత్వ కార్యకమంత్రివద్ద ద్వారపాలకాద్యోగమున
నిన్నటివరకును నుండెను. నిన్ను చుభాగ్యవ్వామీరకు అల్పాచారి
మునకు జని తిరిగిరాతేను. ఇదిగర కీడు సంగ్రామ కాకాలకు
మున నుండెడివాడు. సంగ్రామమునందీనికి ఒక కాలాపోయెను.
హంతకు లెవరును సంగ్రామమునందు బ్రిటిషు పటాలములలో
పనిచేసిరి.

వెద్దకుట్ర

పరానుపత్రికలును ఆమెరికను బెల్జియను జర్మను పత్రి
కలు ఈ హత్యను నిరసించుచున్నవి. పరాను సేనానియగు,
ఫామ్ గారును, సామ్యభాముడును విల్సన్ గారికి సానుభూతిని
తెలిపిరి.

గతదినమున పోలీసువారు చాలాసాములపై దాడినది
17 గురు సిన్ ఫీన్ గురు ఒక యువతిని పట్టుకొనిరి. కొన్ని ప్రదేశము
లలో నాయుధ సానుగ్రులు దొరకెను. వారినికను వదలలేదు.
ప్రముఖులగు వారిని హత్యలు గావించుటకు వెద్ద కుట్ర పన్ను
బడెనని దెలియుచున్నది.

డివెలరాగారి అభిప్రాయములు

లండన్, జూన్ 24:- ౧౮ హెన్రీ విల్సన్ గారి హత్యను
గురించి డివెలరాగా రొక ప్రకటనను గావించిరి. ఆ సందర్భ
మున వారిట్లు దెలిపిరి:- మామ్రు హత్య చేయుట ఘోర
కావ్యమే. బలవంతుడును జగత్ప్రసిద్ధుడును అగు వ్యక్తియొక్క
హత్య యెంతఘోరమైనదో, సామాన్య కార్యకునియొక్కయు
లేక మారు మూలనుండు కృతసాహసునియొక్కయు హత్యలు
గూడ సంత ఘోరములైనవే. ౧౮ హెన్రీ విల్సన్ గారిని
హత్య గావించిన దెవరో నాకు తెలియదు. యెందుకు
గావించిరో తెలియదు. కాని దౌర్జన్యకరమైనట్టియు
అన్యాయ సాక్షులను లాగుచునట్టియు యాద్యులను మవలంబిం
చుటకుల యెట్టి ప్రతిఫలములు జేయరాదో నాకు తెలియును.
గత రెండువత్సరములందును, బెల్జియమున బెల్జియను చుట్టుపట్ల
యందును సల్వసంఖ్యాకులగు జాతీయవాదుల జీవితము నర
కముకర గావించబడెను. స్త్రీల మానభంగము
నర్పబడెను. స్త్రీలను పురుషులను కూసిలుజేయబడిరి. కుటుం
బములకు కుటుంబములే తుడిచివేయబడెను. దుష్టులగుసామా
న్య దురభిమానవిధాన మవలంబించుటయే వై దౌర్జన్యములకు
మూలకారణము. అందు బాధితుల బిందువులు న్యాయమును
స్థాపించుట తామేయవలంబించి ప్రతికారము తీర్చుకొన ప్రయ
త్నింతురు. నేను దాని నంగీకరింపను. గాని దీని యధార్థము
మాత్రము తెలియదని నతీంపజాలను. న్యాయమును ప్రభువుమున
స్థాపింపకపోయినయెడల శాంతియుండజాలదు. ఇంగ్లండును
విశ్వాదును సమానస్వాతంత్ర్యదేశములవలె మైత్రీతో మెలగి
నప్పుడే ఇది చేయవలెను. రాజకీయ విచేకవిధానమును సంగ్రామ
బెదిరింపులును ప్రస్తుత పరిస్థితులకు మూలకారణములు. ఒక
వామలో వివాదములు పరిష్కరించుకొనవలెను. ఇట్టిఘోర
ములను అంతముంచి శాంతిని జేయవలెనుగాను రాజకీయ
వేర్తిలు నిర్భయముగ న్యాయపక్షమున నిలువబడుట అవసరము.

సుక్కూరు సేతువు

లండన్ జూన్ 23:- సుక్కూరు (సింధుదేశము) సేతు
నిర్మాణము నిమ్మియోజనమని వాదించు పక్షమున ఎఫ్ డబ్ల్యు
వర్మ్యు గారు గూడజేరిరి ఈయన ఇదివరకు పంజాబు ఫిఫు ఇంజ
నీయరుగ నుండెను. సేతు నిర్మాణ నూచనలే తప్పలకున్న లని
ఈయన దెలిపెను. ఈ సేతు నిర్మాణమునకు 17000000 సవరను
లగును. ఇందువలన సింధునది మార్పు యెంతమాత్రమును మారి
యెడారి ప్రదేశముల గుండ ప్రవహింపజాలదు. ఈ మొత్తము
వత్సరమునకు 450000 సవరనుల కడ్డీ నవ్వమగును. ఈ సేతువు
నిర్మించు కుండగనే కాలువలట్ల కృతసాయాభి వృద్ధికి ప్రయ
త్నింపవచ్చును. అని వారు నడిపిరి. బొంబాయి పబ్లిక్ వర్క్సు
ఫిఫు ఇంజనీయరు, ఈ సేతు నిర్మాణము తప్ప విధాన మని
దెలిపిని సిద్ధాంత ప్రభువు దెలిపెను.

బిరుదముల అసంతృప్తి

లండన్ జూన్ 23:- ప్రభులసభయందు, బిరుదముల
నిచ్చునట్టి తీవ్రముగ నిరసించబడెను. ౧౮. జోసెఫ్ రాబిన్సన్
గారికి ప్రభుబిరుదమిచ్చుటను బక్స్టన్ సెల్ఫోర్సు ప్రభువులు
తీవ్రముగ ఖండించిరి. బిరుదములనిచ్చు ప్రస్తుతపద్ధతి పెద్ద హాస
కార్యమని నడిపిరి. ఇందువలన అధికారముననున్న రాజకీయ
పక్షమువారి కోశాగారములకు ఆపారమగుధనము ప్రవహించు
చున్నది. ప్రభుత్వమువారు చర్యను నిలుపుటకు విధిలేక యంగీక
రింప వలసివచ్చెను.

మరియొక హత్య

బర్లిన్ జూన్ 24:- జర్మను విదేశాంగమంత్రి యగు
డాక్టరు హెర్ థన్ గారు తనగృహమునుండి వెలువడగనే
హత్య యొనర్చబడెను.

సమీపప్రాచ్య సమస్య

కామన్సుసభయందు ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు
గ్రిటలతోగాని తుర్రుగ్లతోగాని ప్రత్యేకముగ సాఫ్తిపంథ
త్వముల నొనర్చుచు వరమ్ముకర్తగాడ దెలిపిరి.

వాతావరణ స్థితి

1922-వ సంవత్సరం జూన్ నెల 26-వ సోమవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	అత్యధిక తేమ X త 24 X తులలో	అత్యధిక తేమ X త 24 X తులలో	తేమ X త 24 X తులలో	అత్యధిక తేమ X త 24 X తులలో	అత్యధిక తేమ X త 24 X తులలో
విజ్ఞానపూర్వ	85.6	77.7	...	22.26	...
హైదరాబాద్	86.6	79.8	0.05	17.67	0.82
నల్గొండ
నల్గొండ	89.2	79.0	0.80	10.60	10.50
నల్గొండ	87.4	78.7	0.12	21.82	12.06
నల్గొండ	83.8	80.2	0.04	4.32	0.17
నల్గొండ	78.2	68.8	0.12	4.51	2.75
నల్గొండ	98.0	72.2	0.21	1.28	8.05
నల్గొండ	98.2	76.1	0.28	2.24	1.70
నల్గొండ	95.8	93.2	...	2.51	1.41
నల్గొండ	95.5	83.2	...	3.88	0.06
నల్గొండ	99.1	85.1	...	1.56	0.46
నల్గొండ	98.3	84.6	...	1.77	0.24
నల్గొండ	99.8	82.7	...	0.59	0.45
నల్గొండ	96.8	81.0	...	1.67	0.62
నల్గొండ	92.8	80.7	...	0.08	0.07
నల్గొండ	98.1	77.6	...	2.27	...
నల్గొండ	87.0	78.4	0.06	6.52	0.98
నల్గొండ	76.2	72.8	0.49	7.41	4.43
నల్గొండ	79.5	78.1	2.69	17.80	7.38
నల్గొండ	78.0	78.1	3.90	14.83	15.80
నల్గొండ	82.7	78.1	2.80	26.89	5.35
నల్గొండ	66.6	52.5	2.65	16.74	5.59
నల్గొండ	84.6	74.1	3.55	85.51	2.70
నల్గొండ	82.1	74.7	5.90	82.07	...
నల్గొండ	81.5	77.0	7.84	26.89	9.89
నల్గొండ	91.6	74.9	...	1.96	2.04
నల్గొండ	98.8	72.7	...	1.95	1.05
నల్గొండ	96.3	76.1	...	1.23	0.29
నల్గొండ	91.5	75.2	0.01	0.12	1.61
నల్గొండ	94.3	79.6	...	0.61	1.82
నల్గొండ	102.6	82.8	...	1.44	1.21
నల్గొండ	76.1	65.2	0.87	1.82	2.59
నల్గొండ	83.3	66.8	...	2.67	0.03
నల్గొండ	62.7	52.3	0.21	8.30	0.18
నల్గొండ	61.6	52.2	0.63	3.06	3.27
నల్గొండ	82.5	70.1	0.12	0.88	1.18
నల్గొండ	94.8	80.4	...	8.98	1.61
నల్గొండ	90.2	78.8	0.27	4.59	1.92
నల్గొండ	97.9	79.8	...	0.60	0.66
నల్గొండ	99.0	75.1	...	0.82	0.85
నల్గొండ	94.2	77.9	...	2.77	1.60
నల్గొండ	0	0.60

దక్కను, కర్ణాటకము, పశ్చిమతీరము, మైసూరు, పర్వతపాంశములందు మబ్బులధికముగ గలవు. మిగిలిన ప్రదేశము లందొక మాదిరిగ గలవు. దక్కను కర్ణాటకములం దార్ద్రత తక్కువ. హైదరాబాదునందు మార్పులు లేవు. మిగిలిన ప్రదేశములందు అధికము. దక్షిణమునందు వడిమి పోవును. కర్ణాటకము మైసూరు, హైదరాబాదు, బొంబాయిలందు మార్పులులేవు. మిగిలిన ప్రదేశములందు వడిమి తగ్గెను. పశ్చిమతీరమున బలవంతమైన ఆర్ద్ర వాయువులు గలవు. తీరమునందంతటను సముద్రమునందు పంచలనము కలదు.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య.
వాతావరణ కౌశ్యము.

కమ్యునిస్టుల వసతిగృహము, గుంటూరు.
కమ్యునిస్టుల వసతిగృహము జూలై 1-వ తారీఖున తెరవబడును. ముప్పదియందొ విద్యార్థులకు మాత్రము వసతిని గల్పింపబడును. వసతిగృహములో చేరదలచుకొనిన విద్యార్థులు వెంటనే వసతిగృహము నూపరెంటెండెంటుగానికి 0.4-0 లు ప్రవేశ రుసుముతోను, రు 25-0-0 లు హామీతోను దరఖాస్తులు పంప ప్రార్థించు.

పాలుగారి కొకమాట

(డేమొక్రాటుపత్రికనుండి)

శ్రీయత విప్లవ చంద్రపాలుగారు గొప్పవారు. మంచి వారు. వారు ఇంగ్లీషునకు పత్రికలో, ఇండియా పేపర్లో ఆమ మూలుపేర్లతో నిరాకరణోద్యమము మీదను కాంగ్రెసుమీదను విరుద్ధముగ నొకపేజీయన ప్రాయమున్నను మాకు వారియొడ భక్తి లదు అయితే వారియొడ నెట్టి య గౌరవభావము లేకుండ ఒక్కమాట చెప్పదలచితిమి. అలాగో తరపునమాకు మరల ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటకు స్వేచ్ఛలేని సమయమునందు, మహాత్మునివై హేళనవాక్యములుపలుకుట, అశుభకరం దేశనిర్మాతలలో నొకరునుట్టివారికి తగునా? మిగిలినవాడువలెగా దేశ మహానాయకులకంటె ఆయన యుక్త్యుత్తముగ బల్కియొండవలయును. పర్వతప్రవాహమున కదురుగబోయి రాయవై తల పగుల గొట్టుకొనగా లోలోన ననవుకొనుచు దయదలచుటకు సిద్ధముగనుండునని ఆయన మనల నెంతోలేముచున్నాడు. పృథ్వీదేవి విప్లవ బాబుకు సం తోష మగు నటులు మనకు చెడ్డదెబ్బలు తగిలిన వనుకొనుడు. దూషించి, హేళనము జేయుట పాపమే? ఆగ్నేయదేశవాడు క్రింద పడియున్న వానిని తన్నుకాలకు. మేముక్రింద బడియున్నామని విప్లవ బాబు తలచుచున్నాడు. విప్లవ యిటుల నూరకనూపించుచున్నాడు. కాని నిరాకరణోద్యమము యథాప్రకారము బలముగనే యున్నది. మేము క్రిందపడియున్నామని ఆయన భావించు నేని యంతకన్న బాగుగ విచారించి యేమి చేయవలెనో తెలిసికొనుట ఆయన ధర్మము. కొలదికాలము క్రిందటనే ఆయన యుద్ధి తే పించిన బాబును కేంద్ర నాథులైన రిజిస్ట్రేషన్ల సహకార విధానముకన్న నిడివినముగనున్నది. బాబు విప్లవ ఆభిప్రాయములందు మంచిమార్పు గలుగుగాక యని మేము కోరుచున్నాము. కాంగ్రెసు సింహము 'యంగ్లీషును' పత్రికలో గొట్టెట్టిలరె ఆటకడ దేశీయభారంగమునుండి గర్జింపవలెనని మేము కోరుచున్నాము. ఆయనను చూచెదము గాక!

అల్లసర్దు అల్లరులు

లండను జూన్ 28:- బెల్జియన్లను తీవ్రమైన జరిగినపోరాటములలో ముగ్గురు మార్తులై. డిల్లీ గర్భనకాంటేయందు ఒకవర్తకుడు చంపబడిన. గతరాత్రిజరిగిన దౌర్జన్యములందు అల్లసర్దునందు ప్రముఖులనందరిని చాత్యజేయు ప్రయత్నము లొనర్చబడినని తెలియవచ్చెను.
అయిదలదు యెన్నికలందు కొల్లిన్న బ్రాడెగారు విజయలరె.

ఇండియను వైద్యోద్యోగులు

లండను జూన్ 28:- ఇండియను సివిలు పర్మిట్లకాఫను భారతీయోద్యోగులకత మొనర్చుటవలన గలుగుఅపాయములను గురించి సర్ రాత్రికు హెహెరీగారు వ్రాసిన జాబును లండను "ట్రైబ్యున్" పత్రిక ప్రకటించి అందువై ఇట్లు వ్యాఖ్యాన మొనర్చుచున్నది.
ఇండియను మెడికలు గర్వినును కృషింపజేయుటవలన మిగిలిన ఇండియను సర్విసులందుగూడ కొన్ని మార్పులకు కారణ మగును. ఈ సర్విసుయొక్క శక్తిసామర్థ్యములు తగ్గినయెడల, శ్రేయోద్యోగులు తమశ్రీల యారోగ్య ప్రాణములను ఆపాయములోనికి దెచ్చుకొన సాహసంపజాలరు. బ్రిటిషు పరిపాలన వలన భారత దేశాలోగ్యమునందు ఇంద్రజాలికమగుమార్పు గలిగెను. భారతీయజాతు ఇట్టి వర్తనాదమునకు భంగము దెచ్చిన వారిని తరతరములవారును నిందించుచుండురు.

ఎలక్షన్ రేహ్యము.

మా యూనాని వైద్యకాలయందు మేహముచే జనించిన వ్యాధులకు నీ బోషధము 262 మూలకలతో తయారుకాబడినది.
మేహ మనగా దేహ మంతటయు మత్స్యలు, నోవ్వులు, తిమ్మిర్లు, అరికాలు అరిచేతులు, దుండలు, బలహీనము, అశీర్షి, గుండెదడ, భారము, దగ్గు, ఎకత్వాస, కీళ్ళనోవ్వులు, శరీర మంతయు లాగుట, శారీరకంపము, శుక్లచ్ఛము, పొండించి శారీరము తెల్లబడుట, జీర్ణించిన నెస, సవాయి మొదలయిన వ్యాధులుగా శరీరమం దుండు ఏ జబ్బునైనను పూటకు పావు తులము లగాయతు ఆరతులము మోతాయన నలుబదిదినములు నేనించిన రోగము నిర్మూలములయి పలుచబడి తగిలె తెలికిజారి యింద్రియమును గట్టిపరచి, రోగికి యింద్రియపుష్టి గలిగి పరి శుభమైన రక్తమును కలిగించుటయే గాక త్వక్కునకు కళ్ళలు గలగజేయును. ఏ విధమైన మేహరూపమైనను సునాయాసముగా గ్యారంటీతో యీలేవ్యాము నేనించినవారలకు వైచిత్త్య అవసరము లేకయే నివారణ మగును. పథ్యము: ఇచ్చాపథ్యము.
గ్యారంటీ బాండు:-
మా వైద్యకాలయందు సిద్ధముగా యుండు బోషధములు మా పత్రిక ప్రకారము గుణములలో ఏ విధమైన లోప ముండినను రోగులు మా కిచ్చు కీజా తిరిగి ముదరా యివ్వగలవారము.
రు 40 శేకు 1-కి రు 6-0-0.
విరువామా: ది ఆయుర్వేద యునానీ వైద్యశాల.
బ్రిడ్జిగోడు, కాకినాడ.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసి (లిమిటెడ్)

19, హారిస్ రోడ్డు, మాంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.

ఉత్కృష్టమైన ఆయుర్వేద బోషధములకు ప్రసిద్ధిచెందిన బోషధశాల - రహస్యము లేదు.

డాక్టరు ఏ. లక్ష్మీపతి, బి. ఏ ఎమ్. బి. & సి. ఎమ్

గారి చేస్థాపించబడినది. (3166)

కిలక్షల మూలధనములో రహారమి రెండు లక్షలు జమ అయినవి.

కావలసిన వారికి మా క్రొత్త క్యాటలాగు పంపబడును.

వదిలించుచుడు! మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధబోషధముల నేల కొనలేదు?

1. లోకామయనార కస్తూరిమాత్రలతో గుణములు గాతును గావద్దకు వచ్చు రోగులకు అతిత్వ పీకరముగ నున్నది.
కె. కె. విశ్వాన్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాక్సెబజారుపేథి రంగూను, బర్రా.
లోకామయనార కస్తూరిమాత్రల జనులకు గలుగు సకలవిధ రోగములను శూన్యగా వాగుచేయును.
250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు బోషధము.
మెదడు దుర్బలము, మరపు, తలవేడిమి, మలబద్ధకము, ఆకలిలేకుండుట, కాంతహీనత, గుల్మము, మూలరోగము, స్వప్నదలనము, శీఘ్రస్థలనము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధరక్తము నిచ్చుచు బలమును గలిగించును. ఇది మానవకోటికి గొప్ప వర్తనాదము. 20 దినముల బోషధముగల బుడ్డి 1 కి రూ 1-0-0.

శాఖ్యకమనిపు:- మా కాతాతారుల సోకార్యమై వాగుకోరుటచే మద్రాసు, నెం 881 రంబు కెట్టిపేథిలో మా ప్రాంతిని తీరతియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు (పోతానా మొనగ కోరెదము. వి. కె: ఆర్థులు మద్రాసు ప్రాంతినిండి తంకవద్దు.
(301-594) శాఖ్యపు వెంకటాచల వండితులు శ్రీశీతారాఘవ వైద్యకాల మైనూరు.

రాజమహేంద్రవరము

గాంధీ శిక్షాపర్యవేక్షకులు

మహాత్మా గాంధీ యువనాస్రమము

(స్వగత్య విలేజునుండి)

బర్మాపాస్త్రపులుసు, అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులు నగు శ్రీయుక్తి మందజీ గారు గాంధీ నిర్బంధదినమున జరిగిన సభలో నిచ్చిన యువనాస్రమ సారాంశము: ఈదినము చాల పవిత్రదినము, ఈ దినముననే శి మామలు కుండల గాంధీ మహాత్ముని ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధించి యుండిరి. ప్రస్తుతము దేశమంతటను నిరుత్సాహము గానవచ్చుచున్నది. కాని మన మితరులలో నొకరు ఈజిల్లాలోను ప్రక్కజిల్లాలోనలె నిరుత్సాహములేదని చెప్పటచే నాడు పరమ సంతోషముగనవ్వుది. మహాత్మాగాంధీగారి భౌతిక శరీరము బంధించబడినను, ఆయన ఆత్మియ 4వ మూలను నడుపుచు నేయున్నది. కాన నిరుత్సాహపడకలెన అదమ మెంకి మాత్రములేదు. శిష్యావలె యెడతెను దైవ్యముతో పోయి నుట్టుటయేకాని నిరుత్సాహమున కెంతమాత్ర మకాక మీయరాదు. మహాత్ముని యహింసా శంకేతమును సంపూర్ణముగ అవలంబించుట కష్టతరమే కాని ప్రస్తుత సంరంభమున మనము అహింసావ్రతమును నిష్కర్షగా యాచరించి దానినే ఆధారముచేసికొనవలయును. విదేశకన్యబహిష్కారమొకను యెక్కువగా వ్యాపించుచున్నది. శ్రీలుకుడా ఖద్దరుకన్యములనే ధరించవలెను. వివాహములందుకూడ ఖద్దరునే వాడవలయును. దేశములో మద్యపాననిషేధము చాలవరకు కొనసాగినను యింకను శూర్తిగా త్రాగుడు కన్యలేదు. త్రాగుడుకల్ల దేశము నుండి 17 కోట్లరూప్యములు పోవుచున్నది. సిగరెట్లవల్ల 7 కోట్ల విదేశములకుపోవుచున్నది. ప్రయోజనరహితమగు నితర బోగముల మూలమునదేశమునుండి 8 కోట్లరూప్యములు పోవుచున్నది. వీటి నన్నిటిని బహిష్కరించి దేశమున స్వరాజ్యము స్థాపించుటకు బద్ధులగులై పనిచేయుడు. నిర్బంధవిధానము తీరముగ సాగుచున్నను భయపడవలసినదనియు, తుదకు నిర్బంధవిధానము పాలకులనే అవినీతి పరులచేయును. అస్సామురాష్ట్రము ప్రభుత్వము వారి ప్రత్యేకగ్రామమునకు గురియయినది. కాంగ్రెసు కార్యాలయములు తగులబెట్టిరి. రాజములపై పన్ను విధించిరి. నేతగాండ్రును బాధపెట్టిరి. కాని అస్సాము కూలీలను మాత్రము యిప్పుడు కొంచము యెక్కువ బాగుగ చూచుచున్నార. అసహాయోద్యమమే దీనికి కారణము. అంగ్లేయులు భరతవర్షమును పాలించుట యే నూరుమంది సివిలు సభ్యులు యుద్ధోగ్యుల మేలునకోకాదు. భారతీయుల నణగ ద్రొక్కి తమవర్తకము నభివృద్ధి చేసికొనుటయే వారియదేశము. అయినను వారిని మనము ద్వేషింపవలెదు. గాంధీ మహాత్ముని వలె వారిని ప్రేమింపగల కత్తి లేక పోయినను వారిని ద్వేషింప మని మాత్రము చెప్పగలను. మొన్న జరిగిన లక్నో సభకు తిరిమిది సభ్యులు హాజరైరి. కానన తిరస్కారము నమలులో పెట్టి నలయునని కొందరు నూదించిరి. కాని ముఖ్య నాయకులందరును కృతకేకాభి ప్రాయులగుటచే నది యామోదింపబడలేదు. కానన తిరస్కారము మహాత్మాగమును చూపినగాని కొనసాగడ. చెరసాలకు బోవుటక గొప్పగాదు. అస్సాములో గెంతమందినో టైలు కంపుచున్నారు. శ్రీలు కార్యరంగమున తురుతుటయే కర్తవ్యము. బర్మాలో శ్రీలు దేశహితైక జీవనమునం దర్థితము స్థానము నాక్రమించి యున్నారు. బర్మా శ్రీలు చాల బలవంతులు. వారికి వట్టుదల మెండు. సంస్కరణములకొరకై సీమకు పోయి తిరిగివచ్చిన రాయబారులు ప్రసాదించబడిన సంస్కరణములతో తృప్తిచెందుదని ప్రజలను కోరి నపుడు, వారిమణులను, సాధువులను ముందుకువచ్చి సంపూర్ణ స్వరాజ్యమును సంపాదించిన గాని దేశము సంత్కృప్తి చెందదని వ్యక్తీకరించిరి. బర్మాలో 15,000 బుద్ధ సమాజము లున్నవి. ఈ సమాజములలో శ్రీలు సభ్యురాలంద్రయ స్వరాజ్య ప్రచారము విరివిగా గావించుచు దేశమున నసమానమగు పలుకుబడిని సంపాదించి యున్నారు. ఏనాడు శ్రీలు స్వరాజ్య సంరంభమున పాల్గొందుకో అనాడే స్వరాజ్య సుభుస్య పరిష్కారమును. వారిమణుల త్యాగము జనసామాన్యమును ధనవంతులను కూడ యెక్కుడుగా నాకర్షించును. కలకత్తాలో శ్రీల నిర్బంధముతో యఖండ ప్రభోధమునకు కారణమయ్యెను. మీయాంధ్ర దేశమునకూడ, ఒక శ్రీ రత్నమును నిర్బంధించి యుండిరి. అచ్చ

వేశ్యాసంఘ సంస్కారము

(సోమచి సూర్యనారాయణశర్మ గారు)

మొట్టమొదట మీరు దేవాలయములందు నృత్యగీతాదుల నెఱుఁపుట నిమిషంబుడి దేవదాసి లనుపేర నొప్పుమండెడి వారు. ఇందుకు దారాణగా నిప్పటికిని కొన్ని పోట్ల నీకార్యమునకై యేర్పఱుపబడిన యానాముభూతుల ననుభవించుచు దేవాలయముల నృత్యగీతముల గావించు వేశ్యలను మనము గనుచున్నాము. మఱియును మీరు దేవుని చెంగట పవిత్రజీవనలయ యొన్నప్పుడు పూజారులను మరగి లక్ష్మీతలుకాగా నూరి వెలుపలకు ద్రోయబడి నానాటికి యిట్లు బహుము నవలంబించిరి చెప్పదురు.

పూర్వము వీరిలో నృత్యగీతవిద్యలందేగాక సంస్కృతాంధ్ర సాహిత్యమునందును అసమానప్రసిద్ధిగన్న విదుషీమణులు నుండెడివారనుటకు గ్రంథాధారములు గలవు. వాల్మీకిచరిత్రమునకు గ్రంథకర్తయగు కృష్ణునాథ భూపాలుడు ఒకసారి రామాయణ మను కృతిన నవార్థగర్భితముగా రచించినట్లును, ఆచూకీ గ్రంథమును మధువాణి యను వేశ్యయొకరే సంస్కృతమున ననువాదము చేసినట్లును చరిత్రప్రసిద్ధము. రాధికాసాంత్వనమున కృంగార ప్రబంధమును వ్రాసినది ముద్దుపళేని యను వేశ్య. వీరిలో నింతటి విద్యాగతు లుండియు వీరి వృత్తి దోషముపట్ల పెన్నడు గమనించి సంస్కరించుకొన యత్నించినట్లు కన్పట్టుదు. అప్పటి కవులను రాజులను మెప్పించు నిమిత్తములేమగ్రంథములను కృంగారరస పూరితముల చేసెడివారు. వేశ్యల కృత్రిమార్చుటని గర్హించు గ్రంథములైనను లేవండెను.

అప్పటికల్లుయినను ఇప్పుడాపద్ధతి విమమించినది. కృత్రిమార్చువలన జీవించు నీవేశ్యలు నేడు సంఘమహాకృష్ణమునకు జీడవురువులవలె నున్నారనిన నిజమునకు విశేషదురముగాదు. దారిద్ర్యవికాసపీడితులగుటచేతమ విద్వల బోషించుకొననకత్తులై విక్రయించుకొను క్రిందిజాతులవారికడ చిన్నపిల్లల నేకొని వారిని గూడ వృత్తిచారవృత్తిలోనికి దింపి సంఘగౌరవమును విధ్వంసము గావించుచున్నారు. ఎన్ని సంసారముతో వీరినలన విచ్చిన్నులై పోవుచున్నవి. వేశ్యాలోలతచే తమకుల యాస్వయులమృత్యుని దారాపుత్రులను వీడి తుదకు పాములగు వ్యాధుల బడక్కు నేమియు మిగులక పండ్లలై నిర్భాగ్యులై చెడిపోయిన విటకూరుల నెండటను మనము గనుటలేదు! ఎందఱు పతివ్రతలు తమ భర్తలు వేశ్యలపట్టులై చెడిపోవుటలన కాపురముచేయ లేక జీవితములందు వినుపు జనించి యాత్మహత్యల గావించు కొనుట లేదు!

అట్లుని యాదోషముల నన్నిటిని వేశ్యలకే యాదోషించి వారి నే నిందించుటయు సరికాదు- వారిమాత్రమేకృత్రిమార్చుకొనగా! వారి శరీరములుమాత్రము దుష్కార్యగమలపాలై పోవుచుండుటలేదా? వారికులను పురుషులముగా భావించి బడుచుండుటలేదా? ప్రతి దౌర్భాగ్యుడును వారిని ఓడి, ఓసి, యనియేగదా సంబోధన! ఎంత హీనకులజయెనను, ఎంత పేద రాలైనను సంసారికికన్న గౌరవము. ఎంతవి త్రుంతురాలైనను ఎంత విద్యావతియైనను వేశ్యకులేదే! శ్రీకి ప్రాణమునవగు మానమునే బుద్ధిపూర్వకముగా ధనమునకై కొల్పోయిన పిదప నింకను గౌరవమా?

ఇది యేదో మంధపరంపరగా వచ్చుచున్న యాచారము. దీని కొకరు బాధ్యులుగాదు. ఇందుల కొకరిని నిందింపవలసిన పనిలేదు. ఇంతకాలము దేశనాయకులు నీవిషయమున నుపేక్ష వహించుట దుర్దృష్టముకాని వేఱుగాదు. ఇప్పుటికైనను మహాత్ముని మూలమున మేల్కొన్నందులకు సంతోషింపవలయును.

టచ్చుట ఒకటిదగు శ్రీలునునిర్బంధించినను, ప్రభుత్వమువారికింకను శ్రీలులే చర్యదీసికొనుటకు దైవ్యమలేదని పండిత మాలవ్యగారు లక్నోలో కలవిచ్చిరి. పురుషులతోపాటు శ్రీలుకూడ కార్యక్షేత్రమున ప్రవేశించుటయే ముక్తిమార్గము. ఇక బర్మాలోని యాంధ్రుల సంకతి నిండుక చెప్పవలసి యున్నది. ఈ రాష్ట్రము నుండి అనేకమంది బర్మాకువచ్చి యుండిరి. అచ్చటకు వచ్చిన కూలీలయొక్క దుస్థితి చెప్పవలసికాదు. వారు ప్రతిదినము 2 మొదలు 5 రూపాయలు సంపాదించుచునే యున్నారు. వారు బుద్ధివంతులు. చాకవ్వజడి పనిచేయువారు. కానివారు త్రాగుడుకై ధనమును పాడుచేయుచున్నారు. వారు చాల యిరుకు యుద్ధలో నివసించి 10 మంది యొక్క శ్రీతోనే పోవుచున్నారు. కృత్రిమార్చు చాల చాచ్చుగా నున్నది. అంటుకోములచే వారు బాధపడు చున్నారు. అచ్చటకు వచ్చువారు కొందరు శ్రీల నచ్చటకు తీసికొనివచ్చి విక్రయించు చున్నారు. ఆ శ్రీలలో విద్యావంతులు, బుద్ధివంతులు గలరు. ఒక శ్రీ సంస్కృత భాషను, నులభముగ యాగముచేసి కొనగలరు. ధీశక్తిలను ధాం శముగచదువ. లదు. వీరున్నట్టిని తొలగించుటకు వెంటనే మీరు మార్గమును కనిపెట్టవలయును. ఆంధ్రులలో నచ్చట కిట్టివరులు కలరు. వారికి ఈకూలీల బాగోగులతో నిమిత్తములేదు. కొందరు గన్ను మెంటు యుద్ధోగ్యులులు కలరు మిగిలినవారికి కలుకుబడిలేదు. మీ నాయకులు కొందరచ్చి వారికి సహృదయము చేసినచో వారికి కొంతవరకు చక్కబడు నని నా యభిప్రాయము.

ఏనాటిగాని తన ధర్మమును తాను గుర్తెఱుగ గల్గినపుడే మోక్షమును సమీపించినదగును. ఇప్పుడిప్పుడు వేశ్యాకాంతలు కూడ తమ కృత్రిమముల నెఱిగి పశ్చాత్తాప పడుచున్నారు. వివాహితలై మానమును రక్షించుకొన నుత్సుక లగుచున్నారు. కృత్రిమార్చుటలేని వేశ్యాకుల మెంత పాప భూయిష్టమైపోయినదో ఎంత దేశద్రోహకర్మమై పోయినదో వారిలో గొందఱు గ్రహించిరి. స్వసంఘోద్ధరణమునకు త్యాగమును చాపుటకు సంసిద్ధులైరి.

ఏయెడ్యమమునకైనను ముందుధనము గావలయుగదా! శ్రీమతి యామినీ పూర్ణతిలకమ్మగారు చెన్నిపురమ్మన నేర్పరచిన యాశ్రమములవంటి యాశ్రమములు విరివిగా స్థాపించబడవలయును. ఇట్టి యాశ్రమ నిర్మాణమున కెక్కుడు విత్త మగల్గియు. కొందఱు వేశ్యలు ఇదివరకు సంపాదించిన యర్థమే చాలవట్టువకు సరిపడు ననవచ్చును. కాని యందర కట్టి త్యాగ భావముండునా? అందులో ధనవంతుల కడ గొంచెమైన నుండదు. అట్టివారి వారివృత్తిని విసర్జించుచే దుష్కరమగును. తరచు ధనవంతులు ఎవరెటుబోయిన మనకేమని సంఘమస్థితిని తలపనే తలపరు. సంఘశ్రేయముతో మనకేమి నిమిత్తమని యూరకొందురు. వారి స్వాతంత్ర్యమును సురక్షించుటకు, వారిగౌరవమును కాపాడుటకు వారికి స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు మహాత్ముడెంత మొఱపెట్టినను ధుకులందఱును త్యాగమును చూపకట్టి ధనాధ్యులగు వర్తకులందఱును విదేశకన్యప్రవాహము రాకే పెట్టిరాకే లక్షలకొలది గడించిన వక్రీందలును తమవృత్తిని విడిచిరాకే విదేశకన్యములైన విదవాడిరాకే ఈవిషయముగూడ నట్టిదేయినను అందఱున్న ప్రపంచము మునిగిపోవదా? వారిలోను కొందఱు దారుణులులేకపోలేదు. కాని ఏకొలదిమంది యోగిలది విత్తమిడిన నంతటితో నెఱ వేరు నడికాదీ ప్రయత్నము.

వేశ్యాసంఘోద్ధరణమును మాటయేగాని యూహించిచూచినచో నియ్యది భారతీయుల కందరికి యవశ్యక కర్తవ్యమే యని తెలియనగును. అననూరు, సీత, సావిత్రివంటి పతివ్రతలచే పని త్రవంతమైన భారతవర్షమున కృత్రిమార్చు వృత్తిగల యొక జాతియందుంట్ల లజ్జాకరము-విసాదవిషయము. దేశచరిత్రమునకు కళంకప్రాయము. జాతినట్టికేళంకమునుండి బాపుకొనుట జాతిగౌరవమును గోరు ప్రతిభారతీయునికి విధ్యుక్తధర్మము. కొంత భారతసంతాగముపడచి కుడుచుచున్న దన నాయవమానము, అయప్రతిష్ఠ, అయపేక్షి యెవరికి? వారివారి కర్తవ్యసారము ప్రతివారు నీవిషయమున తోడ్పడుట యాచరము. వివాహములకు బోగము మేళములను విలిదిన నే ఘనతయని యొక దురభిప్రాయము మనవారిలో వ్యాపించియున్నది. ఆ యభిప్రాయమును వారిమనములనుండి పొగద్రోలి వివాహములకు మేళములను రప్పించు నాచారమును విమనవలయును.

కొందరు ధనికులు ఖద్దరు చీరలనుధరించి గాంధీపాటలను పాడగల బోగము మేళములను వివాహములకు విలిపించుట మిక్కిలి పారభాటుగానున్నది. ఇట్లుచేసి గాంధీదేశత్రవారము నిడుచుకొనుచున్నామని వారి యుద్దేశము. వేశ్యల కృత్రిమార్చువృత్తినిగూర్చి వినినప్పు డాదర్శని వ్యాధయమెంత సంకుభితమై నదో యాచూమాయకులు రంతక గానలేకున్నారు. ఆ దుస్థితి దేశమున వ్యాప్తమగుటకు ప్రబల హేతుభూతిములగు మేళములను రప్పించుచు మహాత్ముని హితోపదేశానుసారము వర్తించుచుంటిమనకొనుటకన్న తెట్టికన మింకొకటి కలదా? ఇంతేగాక నొకపోట ప్రదావిహీనలై “సమయమిడె” యని తెలుకక్కలాడుచున్న నోటితోడనే నేటొకచో “మనకుకు దాగ్యులవా! వంజాబు వధలు” అని గ్రుడ్డుమిటకరించుచు పాడుటలో నేమియు సందర్భాచిత్యములు కనబడవు. వైచేమమునకు ఖద్దరును ధరించుటయు ననుచితమే.

వారిమేళము లేచ్చటికిఁ బిలువక బహిష్కరించుచో వేశ్యాంగనలకు వైన చెప్పబడినట్టి యాశ్రమములందేరి పనిచేసి బాగుపడుట కవకాశము గలుగును. అప్పుడు వారు వారిమానమును గాపాడుకొనుటయేగాక దేశసేవకూడ చేసినవారగుదురు. కనుక వేశ్యామేళములను బహిష్కరించుటయును వారి సంఘవిముక్తికై గొప్పసహాయము చేయుటయే యగునని చెప్పవచ్చును.

వేశ్యాకుల సంజాతులు కొందఱు ప్రభుత్వోద్యోగములలో నత్యున్నతస్థితిలో నున్నారు. వారు స్వసంఘోద్ధరణోద్యమమున కనేకవిధముల తోడ్పడగలరు- తోడ్పడెదరు. ఇంకను నిదించుచు నూరకుండజాలరు. తరుణమును వృధానీసికొనుట వారి కెంతమాత్రమును భాగ్యముగ నుండదు.

ఇట్లు పలువురు పూనుకొని వేశ్యలను వివాహితలచేసినచో కృత్రిమార్చు రూపుమాయము. అనేకులు ఘోరతర వ్యాధుల బానిసండి రప్పించబడుదురు. అనేక సంసారములు నక్కలుడును. వైద్యులకును పనిలేకపి నుగును. భారతగౌరవము నిలుచును. దేశమట్టిసిక్కి త్వరలో వచ్చుగాక! భారతక్షృతికలనానమున ఆ ద్రోహజీవాన సంరక్షణుడే సజా సంరక్షించు గాక!

ఎనిమిదవ కవుమహాజనసభ

24-వ తేదీ టంగుటూరులో ప్రారంభ మగుట

అగ్రాసనాధిపతిగా రగు శ్రీయుత శ్రీపురనేని రామస్వామిచౌదరిగారి ప్రారంభోపన్యాసము

వదుకునూలు బట్టలు ధరింపుడు

సహాయనిరాకరణము: కవులముపై ప్రభుత్వమువారికి కొండ్రెముల జెప్పుట

ఉపకారముబొందిన వారి విశ్వాస ద్రోహము

[మా ప్రత్యేక ప్రతినిధివద్దనుండి]

కవుమహాజనసభ: అనసరమా?

సుమారు పెండ్లెడలకుల జనసంఖ్యకల్గిన మనలో సాంఘిక రాజకీయాధికతత్వము బాగుగ నెరింగినవారు కొందఱుండి మాత్రమేగలరు. ముప్పాతిక మవీర్లము విద్యయన నేమియో యెఱుంగనివారున్నారు. సాంప్రదాయవిరద్ధముగా జరుపుట జదివించిన మరణింతువును మూఢవిశ్వాసము కలవారున్నారు. సాంఘికమునందు మానవసామాన్యములగు వాక్కులనే దగ్గరే నీరండుట కాస్త్రసమృతమని తలపోయవారున్నారు. అజ్ఞానమే వంశపరంపరగా వచ్చిన మూఢమని తలంచువారున్నారు. ఇట్టివో వీరలను బ్రబోధించి, మంచిమార్గమునఁబెట్టి యాధునాతికతా వికాసమునకు దోడ్పడుకొఱుముట్లు కవుమహాజనసభ కాక మఱియేమి కలదు? ఈ మహాజనసభ యీ టంగుటూరునకు రానియెడల నిచ్చట యిట్టియొద్దొగ్గ మెట్లు లగును? విద్యావంతమైన సంఘమునందు నీ యావశ్యకత కన్పట్టక పోవచ్చును కాని స్వల్ప విద్యాభ్యుదయగు మనసంఘమునకు నవ్వడపడ్డు మేలుకొని ఏ పాటలు పాడుటకు నిట్టి మహాజనసభ లవసరము. నేఁడింతమంది యిచ్చట సమావేశముయొకరి హితబోధల నొకరాకర్ణి ముట్టకు నీవకాదున్న మరేమికారణము! ఓ సాదరాలారా! కడ్డించు సేవాపరాయణుండయిన మనగాల జమీందారునివంటి దాత మనకు లేకుండుటచే మనపురోవృద్ధి కనుగుమార్గములు మనమే యన్వేషించుకొనవలసి యున్నది. సామాన్యులగు పురోభివృద్ధి మార్గములు త్రివిధము 1 సాంఘికము, 2 ఆర్థికము, 3 రాజకీయము.

సాంఘికము

మనసంఘము పూర్వార్థములను ముప్పేటత్రాళ్ళతోఁ గట్టించి కాలసేతులు కడల్పలేకయున్నది. పూర్వార్థములనినంతనే సదుచారములను ప్రవచించు దొరలూచున్నది. పూర్వార్థములనునన, సవీవాచారములయినను పురోవృద్ధి ప్రతిబంధకములయినవో నకర్తము త్రాగ్యములు, ప్రావృధుబట్టి యున్నంతనే యీచారములను సదుచారములనుట నామతము కాదు. అత్యాభిమానమును దొలగించు నాచారములు పూజ్యము లనుట నామతము కాదు. గౌరవ ప్రతిపాదకములు కాని యాచారములను పూజ్యములనుట నామతము కాదు. కావునఁ బూర్వార్థ చారములనినంతనే నెత్తివైక జెట్టుకొనవలెను. మెక్కు పూర్వార్థచారములు భుజనైవ్యమును, దాస్యమును బుట్టించుటకే యేర్పడినవి. సాంఘికరంగమునందు నడుగువలెనకు నకమానమును నూచించు నాచారములు మేమున్నా మనుచున్నవి. శుభాశుభ కార్యములయందు బ్రాహ్మణోచ్చిష్టమునకును, బ్రాహ్మణ పాదోదకమునకును మనకులమిక మెంపరలాడుచునే యున్నది. ఎంతకాల విట్టి నిరభిమానకార్యములకు మనము తలెగ్గుచుండు మో యంతకాలము మనలను బ్రాహ్మణులు గౌరవింపక పోవుటయే కాక, నిమిలుగనే మాయమందురు. కావున శుభాశుభ కార్యములయందు బ్రాహ్మణ సంబంధమును బాఠమీటవలయును. పారమిటి నాబోంట్లు మిత్తివాతఁబడక యాగోగ్యముగనే యున్నాడు. ఎప్పుడు బ్రాహ్మణసంబంధము వదలుకొందుమో యప్పుడే మనకు గౌరవము కలుగును? ఎప్పుడు స్వసంఘపురోహితులచే నెల్ల కార్యములు జరుపుకొనగలుగుదుమో యప్పుడే మనకు మర్యాదదక్కను.

ఇంకఁగెల్లక దారచులఁగెల్లకలయును; సాంఘిక దాశ్యమును వదిలించుకొనకుండ రాజకీయ రంగమున దురుకుట పరిపాసభాజనము గానుండును. ముచ్చెమట కొర్చి నివారాతములు పనిచేసి గడియించినదనమున వెచ్చించి గుడులు

గోపురములు నగ్రములు కట్టింపవచ్చునట; కాని వీని నిమిషమున జాతిమాత్ర బ్రాహ్మణులతో సమానమగు హక్కులనైనఁ బొందుటకు నర్హులము కామట. ఇంకకన్న ను కడ్డకలేమి కావలయును? ఇట్టికార్యములచే మనల నెట్లు లభనూనితులనుగా జేయుచున్నారో యోజింపుడు. ఇట్టిదుర్భరమగు దుస్థితినుండి తప్పించుకొను యత్నములుచేయట బ్రాహ్మణులను జేష్టించుటయెల్లగును. శుభాశుభ కార్యములన్నియును జాతిమాత్ర బ్రాహ్మణులే చేయింపవలయునని యే ధర్మకాస్త్రమును జెప్పుచుండుటలేదు. ఒకనేత మనతాతముత్రాతలు స్వసంఘ పురోహితులు వెట్టించిన పిండములు తనమని భీష్మించుకొని కలుగు పంపి నయెడల మాననగును. అందనుక మనమేల మూఢాచారములచే బంధింపఁబడి యవమానితులము కావలయును.

స్వత్వసామాన్యము నొసంగని మతము మతముకానేరదు. ఏమతమునను నట్టిబోధనల నెఱిగి యెఱిగి చేయఁబాలదు. కావున గులమును విద్యాభ్యుదయగ నొచ్చి యంతర్వ్యాపాలగల్గించి మత విషయక గ్రంథముల బఠింపింతుటచే ధర్మవిప్లవము తటస్థముకానేరదు. దీనికి విపరీతముగా జెప్పువారు మక్షింభరత్వముచే జెప్పుచున్నట్లు లూపింపవలయును.

ఆర్థికము

పూర్వము మన కులమునకున్న గౌరవము, పలుకుబడి క్రమక్రమముగా నున్నదిగల్గుచున్నది. ఇందులకు ముఖ్యకారణము, నానాఁటికి, మనకులము నందు చేదతనము వృద్ధిచుట. ఈ చార్తద్యాభివృద్ధికి బెక్కుకారణములున్నవి, 1 విద్యాప్రాప్త్యము, 2 మూఢవిశ్వాసము, 3 మితిమీరిన వ్యయము, 4 స్పృగిల్లుచున్న యాయము.

1 విద్యాప్రాప్త్యముచే, బెక్కునష్టములు కలుగుచున్నవి. చీటికి మాటికి పరులవైవాధారపశువు మోసగింపఁబడుట విపరీతమిది. ప్రత్యేకవృత్తిమంతయు నశించును; బుద్ధికానము న్నంభించును. ఇంటిపట్టు బనులవుడును. అందుచే బెక్కునష్టములు వాటిల్లును. వీని నన్నిటిని మాయించుటకు విద్య యత్యవసరము. కావున నోసోదయలారా! విద్యాసముపాక్షానకుఁ గడంగుల యును; విద్యయొంగిన మావశ్యత్యమునేతనే యితరములును మనలకు దిరస్కరించుచున్నవి. విద్యను సామాన్యభావముగాఁజేసింకాని మనకులము నిరిసంపత్తుచే దులమాగి విరాజిల్లు. దీనినిగ్రంథాలయములు, పత్రికాపతనము మిగుల వోడ్పాటు మాపును; సృడెండులకుల జనసంఖ్యగల మనకుల మొకపత్రికనైనను నిర్వహింపలేకుండుట మాయమెడల మన మెట్టినితియందుండిన బోధపడఁగలదు. మనకులముయొక్క యభిప్రాయములను వెల్లొచ్చుటకును, నితరకులములవా రప్పుడప్పుడు చేయుచుండు వాదలను ఖండించుటకును పత్రిక యంతయువసరమో యప్పుడైనను బోధపకుచుండుట లేదా?

మూఢవిశ్వాసము

ఈ మూఢవిశ్వాసమే మనకొంపదీసి, విద్యాసముపాక్షానకుఁ బ్రతిబంధకమగుచున్నది. వంశపరంపరగా వచ్చుచున్న కర్మకృత్తినే యాధాఁముఁజేసికొని కొండ్రెము వలవలమాడ వలసిచ్చుచున్నది. ఈవృత్తివదలి యనువగువృత్తిని జేయుటకు నీ పూర్వార్థము కాలి సంకలియగుచున్నది. కావున నిట్టి సంకలను వదిల్చికొని యనువగు వృత్తులయందుఁ బ్రవేశించి కులముయొక్క యార్థికస్థితిని వృద్ధిపరచవలయును. లేకున్న కాలక్రమమున ముప్పు తప్పక వాటిల్లును.

వ్యయము
ఇదివఱకున్న మనకులముయొక్క శుభలక్షణములలో నొకటి దుర్వ్యయముచేయకుండుట. కాని నేటితరమువారు చాంచీములకుఁ జక్కి మిగుల దుర్వ్యయమును జేయుచున్నారు. రాచపుంకువలె నీరుర్వ్యయము పలువిధములఁ దలఁచుచున్నది. ఇదియెంతయు వివాదజనకము.

వివాహములయందలి దుర్వ్యయము

ఇయ్యది నానాటికి హెచ్చుచున్నది. పెండ్లిచేసి యెన్నియో యిండ్లు దుఃఖముల పాలగుచున్నవి. ప్రజా సామాన్యముయొక్క యభిప్రాయములయందు మార్పులు గలుగనంతకాలము నీ వ్యయ మవిచ్చిన్నముగ సాగగలదు. కావున యువకులు కార్యశూరులయై గట్టిపట్టుదలతో బ్రజలకుఁ జెవినిల్లుఁబ్రికొని వివాహ సమయమునందలి దుర్వ్యయముకల్ల కీర్తిగాని ముక్తిగాని లేదని బోధింపవలయును. సంతతబోధనలన నభిప్రాయములయందు మార్పు గలుగకపోదు. మార్పుగల్గినయెడ లాభము కలుగక తప్పదు. స్వసంఘ పోరోహిత్వ మవలంబించిన నీరుర్వ్యయము తగ్గుట మేము కండ్లారఁ గాంచితిమి.

2 నేటి యువకులు సర్వసాధారణముగా ధనముయొక్క వెల నెఱుంగని యవస్థలోనున్నారు. చిలుకనాటునండి యావిధముగనే పెంపఁబడుచున్నారు. తత్కారణముగా మన యువకులు పల్లెటూళ్లనుండి వెదలి పట్టణములుచేరి ధనవ్యయమునకు దారులు నెదురుమందుట మాయమయెడల వివాదము గలుగకమానదు. చిరకాలమునుండి తెలుగుకులములన్నిటియందు మనకులము మితవ్యయమునకు నుపసద్ధింబు. అట్టి సుగుణమునకు మనము నేడు పీడుట శుభలక్షణము కానేరదు.

ఆయము.

కాయకష్టమునోర్చి పనిపాటుచేయుట, చేయించుకొనుట గౌరవహీనమను తలపులు మోసులెత్తుచున్నవి. దీనిచేఁ గృషియందు మిగుల ప్రసీద్ధిగాంచిన మనకులము పూర్వము తిరుచున్నంత లాభము నేడు తీయలేకపోవుచున్నది. తనంతతా యజమానిపని చేయనవ్వ డమిత వ్యయమగుటయొక దమ్ములమున లాభములేకపోవుటయొక దట్టిసింపుచున్నది. వ్యవసాయమునందుఁ బట్టుదలపోవుటచే దల్లభము తీసింపుచున్నది. జనరంభ్య పెరుగుటచే నాస్తికమగుచున్నది. కాలక్రమమున నొక కుటుంబ మొక యకరము నేటి విం ప కల నీ న య గ త్యము వచ్చును. ఆ ప్పుడు జీవయాత్ర దుర్భరమగును. ఈయవధివమును దప్పించుకొనుటకుగాను విద్యార్థులను విశేష ములకుఁబంపి వ్యవసాయకాస్త్రమునందుఁ బాండితిని సంపాదించఁజేసి పొలమును నినుమిక్కిలిగా ఫలప్రదములనుగా నొనర్చవలసి యున్నది.

వ్యవసాయమున కగు వ్యయమునకుఁ దాత్కాలికముగా దగ్గరడబ్బులేమిచే రైతు ఏమార్వాడి చేతిలోనోపది నలిగిపోకుండుటకై వరపతిసంఘములను నూరూర స్థాపించి లాభములను బొందవలయును. కృష్ణాజిల్లా రయతు లీలాభమును బాగుగఁ జవి మాయించున్నారు. అందుచేతనే నాజిల్లాలో బరపతి సంఘము లెక్కువగాఁ బ్రతిష్ఠింపఁబడి దినదినాభివృద్ధిని గాంచుచున్నవి. వరపతిసంఘము వలన సాకర్మములు చాలగల్గును. చీటికిమాటికి సామాకారుల కడమంబోయి యసులకన్న వడ్డీ యెక్కువ చెల్లించవలసిన యవసరము పట్టుదు.

ఉన్నతోదోగ్యములకొఱకే బిట్టబిగిసి నూలుచుండుటకు మాటుగా వీలయినప్పుడెల్ల చిన్న యుద్యోగములఁదయఁగఁ బ్రవేశించవలయును. ఇది మానహీని కానేరదు. చిన్న యుద్యోగముల యందుఁ బ్రవేశించినయెడలఁ గాలక్రమమునఁ బెద్ద యుద్యోగములు తమంతితా మే కచ్చును. ఉద్యోగములయందు మనకులము నాయన్నవోఁ జెప్పువని కాని లాభములను బొంద నగుననుట మొన్నటి సహాయనిరాకరణోద్యమమునందు విస్ఫుర్తమయినది ఇందుమాలమున సంఘమున నార్థికస్థితికూడ హెచ్చును.

పంచాయితీ సభలు

కేవలము పట్టుదలయే ప్రధానముగా నెంచి గౌరంతలు కొండ్రెములగాజేసికొని యతిస్వల్ప వివాదములను నెత్తము పరిమ్రంచుకొనఁజాలక కొద్దుల కెక్కుట సంతాప హేతువుగ నున్నది. సత్యాసత్యములు బాగుగాఁ దెలిసినయూరిలోఁ దగవుల దీర్చుకొననేరక పట్టుణములకుఁ జను వెంచి ప్రిడరుల చేతిలోని కీలుబొమ్మలై భ్రమసి తిరుగుటమాత్రము కులముయొక్క మూఢదర్శిత్వమును జూపుటలేదు. స్థిరదులకు మనకులమువైపున యధికారము మఱియే ఇతరకులమువైపునట్లు పొడకట్టును. ఈ యధికారమును నెంతవ్వలో రూపుమాపిన సంతమేలు. ఈవని నిర్వహించుటకు నొక పంచాయితీసభలే కత్తిమంతములు. మనకులము కొద్దుగోఱుఁకొరదన, స్పీడరంఁగి

క్రిందను కచ్చింపు భవముచే గులమును నిర్వహించుటలో విద్యామంత్రియగు జేయవలయును. "కన్యశుల్కము" అను పుస్తకములోకి యర్హతపూర్వమును గ్రహించి యూరూసు బంధువులను సలహాపై దుర్వ్యయమును చున్న భవమునకు నడ్డకట్ట వేయవలసి యుండును.

రాటము

మనకు జరగాలనునదియు రాటముమీద దయా రయన నూలుతో బట్టలు వేయించి కట్టికొనుట కృతార్థమయినది. ఈ యాచారమును మాత్రము పోకుండ గాపాడవలసిన భారము కులమునందున్నది. మనయింట కడిగిన నూలుచే నేయించిన బట్టలు ధరించుటచే నొకవిధముగా సంతోషము మనస్సు నకు గల్గితో.

కర్నూరుకు గోధనముతో సాటితగు మూలధన మేమియు నుండవని చెప్పవచ్చును. అట్టి గోధనమునకు నన్ని సౌకర్యములు కూర్చినగాని కట్టి నేదు. పశువులు వ్యాధి బాధితులు లయినప్పుడు మందు మాత్రముచే వారు కడనుండ పోవుటచే నష్ట మధికముగా వాటిల్లుచున్నది. అట్టి నష్టము నుండి తప్పించుకొనుటకు ఒకచెయ్యకాలల మిశ్రమ నందుట లో నుంచుటకును, రైతులకు నావైద్యములను గల్గు లాభములను విశ్రులముగా బోధించుటకు గవర్న మెంటుచారిని గోరి యీ కండుకార్యములను జేయించుకొనవలసి యున్నది. తేకున్న నకస్మాత్తుగా వచ్చు పెద్దరోగాదులకు ఒక్కొక్క పులకాలవరణ మందుటయో, దానివలన రైతులు బాధగడుచునుండుచును.

సహాయ నిరాకరణోద్యమము: కమ్యూనిస్టుల నిందలు సహాయ నిరాకరణోద్యమ మొక్క యభ్యుదయమైన మేలు చేసినది. కల్ల బొత్తిమాటలు చెప్పి, యంత కలిసి కట్టు తనమును వైకే (బట్టించుచున్న) లోలోన గుమలుచున్న యొకటలనువారికి మటి మొక కలయు వారియెడల యవిశ్వాసమును విస్మయముగా ప్రకటించినది. గుంటూరు జిల్లాకుం దలి సహాయ నిరాకరణోద్యమముయొక్క ఫలమేమి? మన కులముయొక్క తోడ్పాటుతో సుస్పృశకు వచ్చిన కొండలు మహాత్ములు "కన్యశుల్కమునందు సహాయ నిరాకరణయము" అని ప్రభుత్వమునకు నచ్చజెప్పి ప్రభుత్వమునకు మనకులమునై ద్వేషమును బుట్టించిట్లు ప్రబలగు వదంతులకవు. "ఒక్క పుష్కరము" కుటుంబ దమకు జేజిగిన పదవులను నితరకుల ములవారికి బోసేటందుకు కై యాతంత్రిము పన్ను జేడియొనని కొందలు తలంచుచున్నారు. ఏది యెట్లున్న నీ సమస్యను "సంకురుదురు" మనకులమునైగా నడచినట్లున్నది.

"పన్ను లీనువద్దని జరిపిన కృత్రిమాందోళనల" జేయబడిన మోసములను విచారించినపు డెల్ల దేశమునందు నింకెంత యసహాయము, అన్యాయము, బూటకమున్నదో తెలియగలదు. ఈ విషయ పరిస్థితుల నన్నింటి సంగ్రహముగా జరిపించి కృపా గండర గోళమునందు ప్రవేశించి యితర కులములచే గొడవలు చెప్పించుకొని మనకులమునై ప్రభుత్వమునకు ద్వేషము రగుల్పజేయుట యసంభావ్య మగునని తలపోయచుంటిని. కావున నో సోదరలారా! రాజీయపు నడిగుండము కంటి ముగిసిపోకుండుట మిమ్ముల పాప్యరించుచున్నాను.

రైతులయిన మనము మనకష్ట పరిపరలు ప్రభుత్వ మనకు తెలిసి వానిని మానుకొనుట యుచితమగును. దీనికి గాను గ్రామగ్రామమున రైతు సంఘములను స్థాపించి ప్రధాన గ్రామస్థానము నే పట్టణంబున నేలకొల్పి, యాగ్రామ కులయందు వాటిల్లుచుండు కష్టములను రైతు సంఘ కులద్వారా ప్రధాన కార్యస్థానము గ్రహించి ప్రభుత్వము కుడ తెలిపివానిని లేకుండ జేసికొనుచుండవలయును. అందనక పన్నుకట్టుట తీరవు. దీనికిగాను సమత్వాహ సంరక్షణకుల యొకటల సుఖ సేవాపరాయణులు కావలసియుంటుంది. యొకటల కొంతవఱకు స్వార్థత్యాగముజూపి సంఘ మను నేనింపవలసిన తరుణము వచ్చినది. వెనుకాడకలదు. అత్యుక్త మనశ్శక్తి కర్తవ్యము. పూజ్యులగు సభాస్థానలారా ఈ ఉపపరిస్థితులందు మీరాజేశ్వరకులుగాక ఫలాఫలములను స్వయంగా జరిపించి, కర్తవ్యమును నిర్ణయించి కులమునకు వన్నె నీయుండెను. సహాయనిరాకరణము మన గుంటూరుజిల్లాకు కృతార్థసాంకేయములను బోధించినది. కొందఱి ప్రామాణ్యోద్యమాభి మానుల తత్వము ప్రకటించినది. నమినివాని ప్రయోగవాదు దొడ్డవాడను నానుడినెవ్వమును రూఢిపఱచి. అమూల్యముగా వీని నన్నింటిని బారజూచి సభాస్థానమును బాగురూకతో నడుపుటకు మిమ్మునై ప్రార్థించుమిని చున్నాడను.

యంగు ఇండియా.

క్రాసుపరీక్ష చేయవచ్చునా?

చెరసాలాం దొక రాజకీయమై ఆతిథ్యముగ వాద రింపబడినట్లు ప్రకటించుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు మానకష్ట మునకు తనను ప్రాసిక్యముచేయు నుద్దేశించుచున్నారని యం. యస్. వ్రాయుచున్నాడు. తిరిగివరములకు తెలిపినవాడు గౌరవ పూర్వము, చిరకాలమునుండి న్యాయవాదగమండనయు, ప్రజోపయోగమున కతని విశ్వసనీయమగుమాటలను ప్రకటించితి ననియు ఆతడు చెప్పుచున్నాడు. యం. యస్. ఆసహాయవాది గాన అత్యంతమైనాధుర్యుతము కొల్పలేవాడనందు విచారణలో బాల్గానుటకతని కేమాత్రము ఇష్టములేమిగాని విశేషరాజకీయ సుభజ్ఞాను గల ఆతని మిత్రులు కొందరు చెరసాలాధికారుల ను క్రాసుపరీక్ష చేసి, నిజమును బహుల్లభ వలసినదని ఆతనికి సలహానిచ్చుచున్నారు. ఈయనోష్ఠ నంగీకరింపవలదని నేనతనికి వ్రాసియుంటిని. కొన్ని తరుణములందు దంపావాదులగు న్యాయ వాదులు నేరస్తులుగ ప్రభుత్వమువారిచే నరెట్టు జేయబడవచ్చును. సాక్షులు కొందరు నరత్యములను బలకవచ్చును. నిజమును కొంత అన్యాయము గలిపి చెప్పవచ్చును. ఒకప్రక్క ఈసాక్ష్యమునం తటిని భస్మీకరములు చేయునని నిందితుడను న్యాయవాదికి దృఢవిశ్వాస ముండవచ్చును. అవకాశ ముండినప్పుడు ప్రభుత్వ కా ఫు ల మో స ము , క ప ట ము , దు రా త్రి మును బహిరంగ పరచుండ జూరకుండుట మహాదృఢమైనవని. మనము క్రాసుపరీక్షచేయసాగియుండల కుడఅన్యాయము బలు కు సాక్షులుగాని, తమస్వలాభాపేక్ష కనుగుణముగ సాక్ష్య మును మార్చివేయువారుగాని కొద్దుకు లేబడుదురు, దీని కాలము న్యాయవాదులుగ నుండినవారి కిట్టి అనుభవముగలదు అప్పుడు ఒకటి రెండుప్రక్కలు నిజమును తెల్లచింపజాలవు. ప్రక్కకు జవాబు, జవాబుకు ప్రక్క అసంతోషములగుండును. ఒకసాక్ష్యము నింకొకరిసాక్ష్యముతో సరిపోల్పకలసినప్పుడు అటుపిమ్మట ను నపక్షమున కొందరు సాక్షులనునియమింపవలసినప్పుడు వ్యాఖ్యానములు, వాదములు, వివాదములు, సంజాయిషీలు బహులుచేరును. ప్రా తి వా ట క ము ను తి రి గి స ం పూర్ణముగ నాడవలసినప్పుడు. కేసునంతటిని సాహకారముగ విచారించిన జడ్జిత్వ న్యాయసమృత్త మగును. ప్రజోపయోగ మునకు మనము నిజమును కనుగొన యత్నించుటమిగాని వారికి నిజమేదో జబ్బమేదో నిర్ణయించుట దుస్సాధ్యముగ నుండును. విచారణయందలి సుదీర్ఘసందర్భములను వారు సులభముగ గ్రహింపజాలక యుండును. కొద్దివారి తీర్పువేదనాకృత మగును. ఈతీర్పు మనకు ప్రతికూలమై ఆసమృత్తముగ నున్న యెడల "చెద్దకొట్టలో" నటించువలసినప్పుడు. తిరిగివచ్చు ప్రాతవలలో తిరిగివచ్చుచున్నాను సహాయ నిరాకరణవాదు లకలంబింపవలసిన పద్ధతి యొకటి. వారునిజమైన సత్యాగ్రహములుగాన జరిగినవిషయములనుమాత్రము న్యాయాధికారికి తెలిపి, మిగిలిన విచారణలో బాల్గానెరారు. అప్పుడే వారికి అప్రతిహతమగు ప్రతిష్టకలుగలను. పరిలయకొన్నవలకు చెవినియ్యరాదు. మనమాటలను జిక్కిరింప చేయుటకు ప్రతికూల వర్తకుండిలి సాక్షుల రుజువు ఆక్కలతేను. ఇట్టిరుజువు నిజమును బాగుపఱచునను మాయ ఈ కొద్దిల అన్యాయముచే నిర్మింపబడినది. అసహాయోద్యమవాదు లిరువది పాయమును పోగొట్టి, ఋజు ప్రవర్తకుల కిత్తిరి పునరధిరంచవలెను.

శాసనసభలలో ప్రవేశించుట

కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును మార్పుటను గురించి మధ్య రాష్ట్రములు బీరారు, పునహా కర్నాటక మహారాష్ట్రవాదు లులలో కొన్ని భేదాభిప్రాయములు కలిగినవి. ఈ అభిప్రాయ భేదము లంతరించుట కెట్టిచర్య దీసికొన వలెనో యోచించుటకు వారందరు ఒకట బా. బయి నగరమునందు సమావేశమై, గంగాధరరావు వేకపాడి గారందరికి సమాధానమునకు దున్నుటకు ప్రయత్నించిరి గాని కష్టమయ్యెను. ఈసమస్యనుగరించి మహారాష్ట్ర దేశమునం జరిగియుండు ఉద్యమ ప్రచారము వాద ము జరుగవచ్చు. సహాయనిరాకరణోద్యమ కార్యక్రమమునం దేమి విశ్వాసము లేనివారుకొందరు నూతన శాసనసభలలో ప్రవేశించి సంస్కరణములను రుచిచూడగోరుచున్నారు. త్రిరణ కుష్ఠగ వారీపద్ధతికలంకంప నిశ్చయించినప్పు డితరులతో సమువారి నిశ్చితాభిప్రాయములను మార్చుకొనాలరు. స్వల్ప విశ్వాసము గలవారిని విశ్వాసము లేనివారిని విశేషముగ నా మకారము చేర్చుకొని అధిక సంఖ్యా శక్తి కల మని చెప్పకొనుట ఉద్యమము నెట్టికి బలపఱచదు. వివిధాశయములు గలవారు తమ ప్రత్యేకాభిప్రాయముల నననరించి పనిచేయుచుండుట వారి సిద్ధాంతములను స్పష్టముగ తెలుపుట దేశోద్ధారణకు తోడ్పడవని గాంధీయహత్యుడొకసారి చెప్పెను. అసహాయోద్యమ కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునందు సమీక లేనివారందరికొక ప్రత్యేకకర్తము నేర్పరుచుకొని తమ పద్ధతుల ననుసరించి దేశసేవను జేయుచుండవచ్చును. సహాయనిరాకరణవలంబులు కాంగ్రెసు సభ్యులుగ నుండవచ్చును. శాంతియుత మగు న్యాయమార్గముల కృషిచేసి స్వరాజ్య సిద్ధిని బడయవలెనను కాంగ్రెసు సాంప్రదాయమును అంగీకరించి శాసనసభలో ప్రవేశంప గోరువారు కూడ కాంగ్రెసు సభ్యులుగ నుండవచ్చును. కాం

గ్రెసులో నిరుపక్షములవారు ఉండవచ్చును. ప్రతిభూభిక్రయములుగలవారు రహస్యమైతని సంపాదించుట కవకాశం కలుగును. సభ్యులము క్షమయను. ఆసహాయవాదులతో చేరి కాంగ్రెసు సభ్యులుగ నుండుటకు వీలుండదని దృఢాభిప్రాయముల దూరముగ నున్న ప్రాతమిత్రులగు మితవాదులకిది యొక గుఱి పాఠముగ నుండును.

ఇప్పటి నిర్మాణ కార్యక్రమము శాసనసభాబహిష్కరమును ప్రోత్సహించదు. ప్రాత సభలను వశపరచుకొనుట కనులభముగ నుండునని కొందరు వాదించెదరు. ఇట్టి సందర్భములో సహాయవాదులకు శాసనసభలలో ప్రవేశించువారి వీలుటి భేదముండజాలదని వారితర్కము. నిర్మాణకార్యక్రమము నందలి మాహాత్మ్యము వీరికి సంపూర్ణముగ నర్థమైనట్లు లేదు మన అత్యుక్త శుద్ధిపరచి మన పక్షమును బలపఱచి, స్వయం కృషితో నిర్మాణమునందు విజయమును బడయవలెనని మన ప్రయత్నము. తత్ఫలసిద్ధికి ప్రయత్నమువారి సహకారము నంగీకరించి నను ప్రభుత్వంగముల అధికారమును వినియోగించినను కార్యక్రమమునందలి మూలబలమును మనము నాశనము చేయుదుము. స్వయంకృషితో శాంతిని నిర్మించుటకాని సంఘమును సంస్కరించుటగాని ఒక విధము. ప్రభుత్వాధికారుల రహస్యపు నిర్బంధములే బహిరంగ నిర్బంధముతో శాంతిని నిర్మించుటగాని సంఘమును నిర్మించుటగాని మరె యొకవిధము. ఈరెంటి కెంతో వ్యత్యాసము గలదు. మనది నిర్మాణకార్యక్రమమైనను సహాయ నిరాకరణముతో జేరియున్నది.

ఇంకొక విషయమును విశదపఱచవలెను. శాసనసభలలో ప్రవేశించి ప్రభుత్వపాలకుల చర్యలను ప్రతిఘటించుచు, ప్రతి దానికి అడ్డము తగులవలెనని సభలలో ప్రవేశింపగోరువారి నిశ్చితాభిప్రాయము. అన్ని ప్రతిపాదనల కంటకములు దుస్సాధ్యమగును. శాసనసభావాదులపక్ష మొకవైపు, శాసనసభాబహిష్కరవాదులపక్ష మింకొకవైపు ఉన్నను ఆసహాయవాదుల సంఘభావనలను కేలాటిహాని కలుగను. గతదినంబర మాసమునందు ఆలోచనసభలో మహారాష్ట్రవాదులు కాంగ్రెసుకార్యక్రమమును మార్చవలెనని కోరినట్లు, గాంధీయహత్యుడెట్లు వ్రాసెను

"ప్రతివారు తమ మనస్సాక్షి చెప్పిట్లు ప్రవర్తించవలెను. విధాభిప్రాయములు గలవారు కాంగ్రెసుసభ్యులుగ నుండవచ్చును. కాంగ్రెస్ సహకరవాది, కార్యక్రమమును మార్చవలెనని కోరు బాటియవాది ఈయవారు - కాంగ్రెసుసభ్యులుగ నుండవచ్చును. మనగొప్ప భరతఖండమునందు సృజకతు లెంతవంది గలరో అన్ని ప్రత్యేక కర్తవులవారికి చాలింత స్థలము, గలదు. ప్రభుత్వంగములం దిత్తుత్వాహము గలవారందరు చేరి ఒక ప్రత్యేకకర్తము నేర్పఱచుకొని కట్టిట్లు నాకుసమృత్తమే"

శాంతిబలములు

పటేలుమణి ఆను కన్య. "నవజీవక" పత్రిక కిల్లు (వాసెన:- ఘూర్జరదేశములో శొక గొప్ప ప్రచారకుడును నూరకుంకల కాంగ్రెసు కమిటీ అధ్యక్షుడును ఆగు దియార్జిగారు ఆరెట్లు సమయమున వృద్ధాప్యమునందున్న తమ తల్లికి సాహాయన మసార్చుము జేయగా నామె దృఢచిత్తి మతో "నాయనా, నీవు సర్వేశ్వరుడు శాంతిబలముల నిచ్చుగాక" యని దీవించెను. భారతదేశమునకు కావలసిన వీరెండు శాంతి, బలము. ఆదర్శ శ్రీకి 70 ఏండ్లయన్న దాటిపోయెను గాని ఆమెతెలివిన మనకె గంటలసేపు రాటముమీద నూలు వడకు చుండును. ఇదియొక మర కృత్యుని ఆమెభావము. మన ఉద్యమము యొక్క గూఢార్థమును భారత శ్రీ ప్రపంచము గ్రహించుట కుభనూచకము.

కొన్ని ప్రధాన విషయములు

ప్రభుత్వమువారి అంకెల శాఖవారి ప్రకటనలనుండి యీ విషయములు గ్రహింపబడినవి:-

ఏప్రిలు 1921 నుండి మార్చి 1922 వరకు భారతదేశములో రు 4543 లక్షల విలువగల దూదిబట్టలు దిగుమతి చేయబడిన. 1920-1921 లో రు 8854 లక్షల బట్టలు తెప్పించబడిన. 1921-22 లో భారతదేశపు యంత్రములలో రు 6777 లక్షల విలువగల బట్ట చేయబడిన. 1920-21 లో రు 6291 లక్షల బట్ట తయారయ్యెను.

దీనిని గురించి వ్యాఖ్యాన మనవరము విదేశపుబట్ట దిగువతో సగముకొనిపోయినది. యంత్రములలో మునుపటికంటె నెక్కువ బట్టలు తయారుజేయలేదు. ధరలు తగ్గుటచే నేతబట్టలను మిల్లు బట్టలను విశేషముగ వాడుట - ఈ విషయములు నిజమైనను, విదేశపు దిగుమతులు విపరీతముగ తగ్గిపోవుటను గవనించవలెను. ఖద్దరే వీరికి ప్రధాన కారణము. భారతీయులందరి విషయములనుగురించి తలపోసినయెడల, విదేశ వస్త్రబహిష్కరము వారసుకొన్నంత కష్టతమమైన పనిగాదని వారికి స్పష్టపడగలదు. ఇంక కొంత ఎక్కువ ఉత్పాదము, పట్టుదలను జూపినయెడల మనదేశమునకు సంప్రాప్తించిన ఒకవిధమైన దాస్యము సంపూర్ణముగ దొలగిపోవును.

గాంధీ యుత్తరము

“కారాగృహమును విడిచిన స్థానము లేకుండుట”

బర్మోలి, ఫిబ్రవరి 19, 22

హరి. జి. గోవిలుగారు,

“ప్రియమగు గోవిలుగారూ.

మీ యుత్తర మందినది. అహింసాధర్మమును మీరు గుర్తించినందులకు నేనెంతయు సంతసించుచుంటిని. ఆది బోధనదని వారితో మనము కినుక చెందగూడదు. అహింస సూత్రన సాధన మగుటచే తొందరపడక మిక్కిలి యోగ్యులగి యుండవలెను. ఓర్వలేమియు దౌర్జన్యమును యగును.

నేనిప్పుడు భారతదేశమునకు సవినయముగ నొసగ ప్రయత్నించెడి సందేశము బాగుగ గ్రహించబడునంతవఱకు ప్రపంచమునకు నేనొసగల సందేశము మరెదియు లేదు. భారతదేశ మా ప్రాంతదేశమును తిన్నగ గ్రహించెనేని, నేను స్వయముగ నెచ్చటను నీ సమస్యను సమర్థముండదు. ఆధర్మము దానియంతట నడియే నెప్పుడయినను ప్రపంచము నంతటను వ్యాపించును కాని దేశాంతరములందుండి యుద్ధమున జత త్వమును గ్రహించ నుద్దేశమున వారెవరు ఉద్ధిమమునకు చేయూత నొసగినవారే యగుదురు.

అతిశయోక్తి వలనగాని అపార్థకత్వముల వలనగాని, మనకు ప్రయోజనము గలంబోదు. అహింసకు నిశ్చలమగు ఓర్వవత్తే, సత్యము, ఆత్మదోష నిరూపణమును ఆవసరములు.

ఇట్లు,

మో. క. గాంధీ.

* * *

“ప్రపంచమందు దృఢతమ సంకల్పము లైనవారిని భారతదేశము ధిక్కరింపజాల” దని వెనుకటి భారతరాజ్యాంగమంత్రాయగు ఈ. ఎస్. మాంటాగూ-చాంసెల్లర్లు బలికిరి. భారతదేశమునందు శత్రులలో సత్ప్రభావము వహించిన బొంబాయి క్రాంతిలు ఆవాక్యమునకు వెంటనే సమాధానము నొసంగినది. అయితాండు ఈ దృఢతయే “దృఢతమ సంకల్పములైనవారిని ధిక్కరించి జయము గాంచెననియు, అమెరికనుజను కొంతకాలము క్రిందట ఆలాగే చేసినదియు జ్ఞప్తివచ్చినది. అహింస బాగుగ వ్యాపింపలేదనియు, అదిలేదే కాననోల్లంఘనమును ప్రవేశపెట్టరాదనియు గాంధీ తెలిసికొనెను-చారిత్రాధారంతముల యసంతరము కాననోల్లంఘనము నాపుడలజేసెను - దురంతముల ఫలితముగ నాతడైన దినము లుపవాసముండి ప్రార్థనాదీకముల సలిపెను-బర్మోలి తీర్మానమునుగూడ క్రాంతిలుపత్రిక నూచించుచున్నది.

అతివాదులకును, నిరాకరణావలంబులకును బర్మోలి తీర్మానము ఆకాశంకము గలిగించెను. బాతీయోద్యమమును అమాంతముగ గంగలోగలిపెనని గాంధీయే యనేకులు కండ్లెత్తి జేసిరి. “నదభిప్రాయమున్నచో, బ్రిటిషుపార్లమెంటు భారతదేశమున కెట్టి స్వత్యమునను నిరాకరింప”దని మాంటాగూచాంసెల్లర్లు చెప్పి:మాటలకు “బర్మోలి తీర్మానమును విడిచినది బ్రిప్రాయ మింకేమియుండు”నని బొంబాయి క్రాంతిలు ప్రశ్నించుచున్నది. బాతీయవాంఛలతిరయమునబడుచుండినను, ఫలితమునకు సరకునేయక యంతదైర్యముగ ప్రకరించుట కొక మహనీయునకే వీలందెను. సాధుములెట్లుండి నేమి, యుద్ధేత్యము నెఱవేరిన చాలుననియు, రక్తపాతము ఎట్లయిన ననుభవించక తప్పదనియు, అన్ని దేశములను రక్తపాతమునం దెప్పుడో యొకప్పుడు మునియుండె ననియు లోనగా గలవాదముల నితరులు సామాన్యమైనవారు ప్రవేశపెట్టి యుండురు.

భారతదేశము వర్ణించుటలు యుద్ధములోని యురదత్తుము లిట్లున్నవి. ధర్మమునకును పశువులమునకు పోరు జరుగచున్నది. ధర్మమునకు సత్యముగలదు. పశువులమునకు అయధములు గలవు. ముప్పదికొట్ల ప్రజలు గల దేశము స్వాతంత్ర్యమునకై యావేదన పడుచున్నది. తమ ప్రతివత్తు భంగ మేమి కలుగరాదనియు, తమ రాబడి కధ్యంతరము లుండరాదనియు విదేశవస్తువులు, రాజ్యాంగవేత్తలు తలచి భారతవాంఛల నెన్నియో విధముల యడ్డుపడుచున్నారు. భగవంతుడు ప్రేమించెడి ధర్మమార్గములే యరులించి స్వాతంత్ర్యమును పొందవలెనని దేశమేకగ్రీవముగ ప్రతిజ్ఞ జేసినది. గాంధీయవాంఛనికొక్క అపజయ చిహ్నము మాత్రమే నున్నదని చెను. అధికారుల నిష్పంధవర్గలరలన ప్రజలు దేశపూరితులై దౌర్జన్యమునకు యడగుదురేమో యని అతడు సందేహించెను. నిష్పంధచిర్యలు విజృంభించుకొలది స్వరాజ్యము సంప్రాప్త మగుచుండె ననియు తమ కోర్కెలు

నెమ్మదిగ ఫలించుచుండెననియు అప్పటివలెనే చివరకు కాంతమును కాపాడవలెననియు కారాగృహములకు నడచుచుండిన ప్రతివాదకుడు స్పష్టముగ హెచ్చరించుచుండెను. భారతదేశ “మహనీయు” ని నిర్బంధముతో- ఆరుసంవత్సరముల కారాగృహశిక్షతో- పెద్దజైలు తగిలెను. ప్రజలు తమ యహింసాశక్తియును గోల్పోయి దౌర్జన్యము నరలించి యరువది యొక్కమంది పోలీసు వారిని చంపినందుకలననే తనకును తన శిష్యులకును గొప్పశిక్ష నుండునటుల అయిదు దినము లుపవాసముండెను. యురరాజ్యాగమన సంవత్సరమున జొరబయి అల్లరులు జరిగెను. దానికి పరిహారముగ కలకత్తాయందు కాంతముండెను. చారిత్రాధారంతములు సందేహించెను. అంతకన్న ను ఆ గ్రహమునకు కారణములు సంభవించునపు డెట్లులుండెనో యనియే, తన నిర్బంధమునకు పూర్వము గాంధీ యట్లు ప్రాసెను:—

“నాకు అద్భుతశక్తి గలదనియు, ఇంద్రమహేంద్రజాలముల జేయుదుననియు కలహూరు తలంచుచుండురు. కనునన్ను కట్టుకొనుటవలననో, ద్వీపాంతరములకు బంపుటవలననో, నన్ను రితియుటవలననో, న్యాయము గలుగునని నేను అప్పుడప్పుడనుకొనుచుండును. నాకెట్టి ఆసాధారణశక్తి గలదను విశ్వాసము వ్యాపించియుండుటచేత దేశాభ్యుదయమునకు వాస్తవముగ సభ్యంతరముల కల్పించుచున్నది. కనుక నన్ను ప్రజలసమ్మతిమునుండి ప్రభుత్వమువారు తొలగించిరేని మేధావి ప్రపంచము వారికి కృతజ్ఞత చూపగలదు. అయితే నన్నట్లు తొలగించి:పిచ్చుట ప్రభుత్వమువారును నెట్టికార్యములకు లొంగక భీతావనము కల్పింపక ప్రజలను న్యాయముగ పరిపాలించుట యవసరము.”

కత్తులకును పక్షిములకును అన్వయించని నైపుణ్యము మానవోత్క్లిష్టతకు: దృఢములై యెప్పుడుండును. బ్రిటిషులకుల నింత నిరాడంబరముగ మనఃపూర్వముగ బలుకగలవారు మరెవ్వరు సజీవులలో నున్నారాయనియు ప్రశ్నింపవచ్చును అట్టి మహనీయునికి కారాగృహమున కన్న వేరుస్థానము నొసగని ప్రభుత్వమును గూర్చి యెరుకుకొనవచ్చును:—వారిగోవిందగోవిలు. “భారము” న్యాయము.

ప్రకటన

చందాదారులు మా ఆఫీసుకు ఉత్తరములు గాని మనిఆర్డరులు గాని పంపునపుడు తమ చందా నెంబరును ఉదాహరించు చుండినయెడల ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు సులభముగా నుండును కనుక నికనుండి అట్లు తప్పుక గావించవలెనని కోరుచున్నాము. ఆం॥ ప॥ వ్యవస్థాపకుడు.

ఆయిలు ఎంజినులు

రెండు 3½ హెచ్. పి. హరన్వి ఆయిలు ఎంజినులు (వాడినవి) అమ్మకమున కున్నవి. ఎంజనులు బాగా పనిజేయుచు మునిసిపాలియం దున్నవి. 16 అడుగుల పాప్టింగు, రెండు పుల్లలు, పెద్ద నూనెతోట్టి, 2½ అంగుళములు పంపు సహా విక్రయింపబడును. కావలసినవారు వెంటనే మాచుకొని ధరను నిర్ణయించుకొన వచ్చును.

ఆంధ్ర పత్రిక
7, తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు.

బాప్ నన్ జర్నలు పాకెట్టు డైరెక్టరీ

బర్మోలిలో చేతిపనులు చేయువారి విలాసములు స్థిరముగ గడియారములు తయారుచేయువారి విలాసములు 100 పేజీలగుల పుస్తకముగా ప్రచురించి యున్నాము. వెల రు 1-4-0 లు. ఆర్డరుచ్చునపుడు 0-4-0 స్టాంపుతో ఆర్డరు పంపిన మిగత రు 1-0-0 కు వి. పి. చేయుటకును.

టి. ఆర్. ఎస్. అండు సన్సు. (132)

సోల్ పెల్లింగు ఏజెంట్లు అండు స్ట్రీటుటంకులు చేయువారి (వి. పి.) ఈవల్లి అమ్మనుకోవిల్, జి. టి. మద్రాసు.

మోహనీతైలము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. 5 తులముల నూనె సీసా 1-కి రూ 0-12-0 అమ్మతొంజనం డిపో, బొంబాయి మద్రాసు.

ప్రకటన

నాకొమారుడు న్యాయతి నుబ్బారావు దుస్సాంగత్యం వల్ల చెడునడతకు లోనై అక్రమముగా ఋణములు చేయుచు తాకట్టు- విక్రయాది అన్యక్రంతములు కొన్ని చేసినట్లున్ను చేయుచున్నట్లున్ను తెలియజచ్చినది- ఆలా అన్యక్రంతము చేయుటకు అవసరములేదు- అయనకు 2:క మైనరు కొమారుడు, ఒకకొమార్తెగలరు- సదరుఋణములుగాని, అన్యక్రంతములుగాని సదరు మైనరు కొమారుని హక్కును బాధించచాలదు-ఆ కొమారుడు ఆయనస్వాధీనంలో యెప్పుడూ లేడు- అందువల ఆయన గార్డియన్ కాదు- కాబట్టి యిదివరకు ఋణములనిచ్చిన వారున్ను అన్యక్రంతము పొందినవారున్ను దీనిని గమనింపవలసినది- అన్యక్రంతములు పొందినవారిమీద దావాలు చేయడపుడు- కావున యీలోగా మైనరు ఆస్తిని అతనితరపున నాస్వాధీనపరచవలసినది- యికముందు ఋణమిచ్చేవారికి మైనరు ఆస్తి జవాబుదారీ కానేరదని రూఢిగా తెలుసుకోవలసినది.

గుంటూరు-
1922 నవం ది 22 జా॥ } న్యాయతి వెంకటకృష్ణరావు.

ప్రకటన

బడ్డేలు బోర్డు మిషిల్ స్కూలునకు తెనుగు పండితుడు కావలసియున్నది. విద్యా శా ప రీ తు యోగ్యతాపత్రిక జెందినవారు నేరుకొనవగుదురు. జీతము నెలకు రు 25+10.

టి. ఎమ్. నరసింహాచార్యులు, ప్రెసిడెంటు.
జిల్లాబోరు ఆఫీసు, కడప.

అపూర్వ రాజకీయ గ్రంథములు

- 1. పుష్పాంజలి (భావగీతములు) 1 8 0
- 2. తిలకుమహాశయుని సంపూర్ణ ఉపన్యాసములు } 2 4 0
- 3. గాంధీమహాత్ముని సంపూర్ణ జీవితము 1 8 0
- 4. ఆంధ్రమాత (రాజకీయనాటకము) 1 0 0
- 5. స్వరాజ్యపతాకము ,, 1 0 0
- 6. సంస్కారణి ,, 1 0 0
- 7. స్వరాజ్యధ్వజము ,, 0 12 0
- 8. స్వరాజ్యరథము ,, 0 8 0
- 9. గాంధీ మహాశయము ,, 0 8 0
- 10. ఆలీప్రభుతులనిర్బంధము ,, 0 10 0
- 11. ఆసియాఖండవిజ్ఞానరహస్యము 0 8 0
- 12. నిరాకరణోద్యమతత్వము(ఆంధ్రమాసు) 0 6 0

ఆంధ్రదేశమున ప్రకటింపబడు రాజకీయ గ్రంథము లన్నియు, మావద్ద దొరకును.
(3402) ఉపేంద్రప్రచురణాలయము,
17, నారాయణ మొదలిపేడి, మద్రాసు.

ముఖ్య గవనింపు (2942)

యోగ్యతాపత్రములు
(4) నేను 5 సంవత్సరములనుండి విడువని తయవ్యాధిచే బాధపడుచుంటిని. కొన్ని వేళలో ప్రాణముకూడ విసికిపోయినది. కాశీపట్టణములో నుండు, ‘దుర్గా మెడికల్ హాలు’ వారిచ్చిన ‘సైమల్ ఆస్ట్రాక్యూర్’ అను దివ్యవృద్ధిమును నేనుచుట చేతనే నేను ఇప్పుడు సదరు వ్యాధితో సాఖ్యముగా నున్నాను.
జెంగురూరు }
4-8-20 } ఆర్. ఎన్. చెట్టి

మెటల్ పాలిషు నిప్పు తగిలినను రగులదు
C. Y. Iyer.
Sole Distributor for Madras Presidency
Post Box 128, Madras
Stocked by Messrs. Sarasvathi & Co., Broadway, MADRAS.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

శ్రీ
రా
గ
ము
ల
కు

శ్రీ గురువతి

న
ం
బి
ని

బహువర్ణములుగ మనుజుల మూర్తి మార్గమునుండి చిముకలై ప్రవించుచుండెడి, తెల్ల తెగ, పచ్చ తెగ గర్జిత నీరు చురుకు నాళవణము మూత్రము బొట్టు బొట్టు బడుట మాటి మాటికి మూత్రము విస్తరిత చేయుట పాత్రికాపు నగములు లిగియుట మూత్రము వచ్చినట్లు అనుమానము గలుగుట యిటువంటి లక్షణములు గల శ్రీ గోగ సామాన్యములను మొదలంటి నివర్తియును, మరియు నూతనముగ సంభవించిన శ్రీ గోగములను! 48 గంటలలోపు గుణమును బొందించును. మూత్రనాళమును, కస్తీతి (అనగా మూత్రపుత్తి) శుభ్రపరచి నోములకు అధిక బలమును కలగ జేయును. క్రయము బుడ్డి 1-కి రూ. 1-12-0 ప్యాకింగు వరి, పోస్టేజీ కరెరాలు చేరుగా నివ్వకలయును. మా వందుల బాపితాను, కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును. అయ్యుద్వేదాశ్రమం, నెం. 41 ఆచారపుకవిధి, మద్రాసు. తంజిల్డన్:-పండిట్, మదరాసు.

సక ద్రావకము.

మూత్రనాళ సంబంధమైన శ్రీ గోగము, తెలుపు మున్నగు ఘోరవ్యాధుల కిది ఆమోఘమైన ఔషధము. 24 గంటలలోగా మంచి గుణ మగుపడును. బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-4-0

చర్మ వ్యాధులు సాపల్ లోషన్

తామర, గజ్జి చర్మవ్యాధులు మొదలగు వాటి కిది త్వరలో నిజమైన గుణము నిచ్చును. ఇది నువ్వునకుల ద్రావకము. గుడ్డలకు మరక కాదు. బుడ్డి 1-కి రూ 0.6-0

ప్రదరరిపు.

ఈ టూనిక్ శ్రీ లకు గహకారి వంటిది. అందరిచేసిపార్శ్వచేయబడినది తెలుపు వ్యాధిగల శ్రీల కిది రామబాణము వంటిది. దీనియొక్క గుణములు అత్యద్భుతములు. ధర బుడ్డి రూ 3-0-0

ఉత్తరములు ఆంగ్ల భాషలో వ్రాయవలెను. Sapat & Co. [3404] Kalbadevi Road, Bombay.

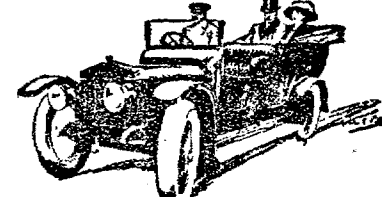
ఆతంకని గ్రహ ఔషధాలయం

స్థాపితము 1881 సం॥ ఈ ఔషధాలయపు ప్రసిద్ధి జెందిన ఆతంకని గ్రహ మాత్రలు వీటిని సేవించి మేలుపొందిన అనేకులు పలుమారు విడవక కోరుచున్నారు. గాన ప్రతిఫలము మీరు మాడను పొందవలెను అనుట నాకోరిక - ప్రస్తుతం తపాలు ఖర్చులు మాడను కోరిక పంపబడు మాయొక్క బాబితాలకు గాను వయచేసివ్రాయును.

ఆతంగని గ్రహ ఔషధాలయం

(219) 26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

ఈపాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై నర్టిఫికేట్లు గవర్నమెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. బస దొరకును. భోజనమునకు నెల 1-కి రూ 16 లు చొప్పున ఇచ్చించవలెను. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE. Post Box No. 1001, Kilpauk Madras.

అమృతాంజనము

గాయము పుండ్లకు ఘనమయిన మందు. చక్కసిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0. ప్రతియింటి నుండదగినది. అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నెప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్ద మాదిరిగల మాయమందు గాదు. నకలు మందులవలన మోసము గలుగును. పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసము గలుగదు. అమృతాంజనము అంజనశబ్ద మంతమున గల నకలుమందు గాదు. అమృతాంజనమునకు సాటియైనమందు అమృతాంజనమే. అమృతాంజనం డిపో, { 6, 7 తంబు శెట్టివీధి, జార్జి టౌన్ - మద్రాసు. లేక 109 ఫ్రేరింగ్, ఫోర్ట్ - బొంబాయి.

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతకచక్రము (కుండలి) యొక్క నకలుగాని (2) పుట్టినతేది, జననకాల ఘడియలుగాని (3) జాతకునియొక్క జన్మ నామము, ప్రస్తుతపు వయస్సు, మాకు ఉత్తరము వ్రాయునపు యుగాని, ఈమూటిలో నేదియో యొకటి మాకు పంపినయెడల, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, శరీరాకృతి, ధనసంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, కర్మశ్రీ శాఖ్యము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలగు 25 సం॥ కులు చాఖలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రూ 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. ఈవ్రాసినసంగతులు సరిగా నున్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము అఖరవరకు, జన్మభోవు ప్రతిసంగిర ఫలములు, అనగా, మహాదశ, అంతర్దశాఫలములు గల పూరా జాతకము, శాస్త్రసమృతముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా జాతకమునకు రూ 5 లు, ఆగును. పూరాజాతకము వ్రాయించు కొనువారు రూ 2 లు, అడ్వాన్సు ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా అఖరవరకు తయారుచేసి, తక్కిన రూ 3 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము.

మొత్తముమీద 1 సం॥ రం వరకు ముందు జరగబోవు ఫలములు వ్రాయుచు, నెలలవారిగా 12 నెలల ఫలములు విశరముగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులతో రూ 1-4-0లు ఆగును. దీనికి జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మనామము గాని, మాకు పంపిన చాలును.

జాతకమార్తాండము

మొదటిభాగము

జ్యోతిషమందు ఏమియు ప్రవేశము లేనివారికి ఈగంధము విక్రీలి ఉపయోగము. దీనినిబట్టి భూభిభిష్యద్వర్త మానఫలములు అతిసులభముగా తెలియును. కావలసిన వారికి వి. పి. ఖర్చులతో రూ 2-8-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

రెండవ భాగము

ఇది అమృతార్థిలయి సిద్ధముగా నున్నది. 800 శేషిలు. ఇందు లగ్న స్థుటము, గ్రహస్థుటము, భావస్థుటము, వడ్డలములు, పాదశక్త్య, అప్తశక్త్య, తాత్పర్యసహితముగా నుమారు. 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాంశములతోను ద్వాదశ భావఫలములు మహాదశ అంతర్దశాఫలములను, ఇంకను అనేక సంగతులతో విక్రీలి నులభింకెలిని అత్యద్భుతముగా వ్రాయబడినది. దీనివలన అన్ని సంగతులు పూర్తిగా తెలియును. ఈ గంధము నచ్చనియెడల తిరిగి సామ్య వాపసు చేయుచును. ఈ 2-వ భాగమునకై యిదివరకు ధరఖాతులు పంపినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల తెలుపనే వి. పి. గా పంపెదము. దీనివల పోస్టుఖర్చులు గాక రూ 2-0-0 లు.

అలస్యపానవో ప్రతులు దొరకవు.

ఆకెళ్ల వెంకటశాస్త్రి

(3512) గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా)

"తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము"

మీరు ఇల్లుకదలకనే తెలుగు మార్పిడిను చేర్చుకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. "ప్రోస్పెక్టుస్సు నిమిత్త మణాల్లికి పంపించండి!"

(13) ఇన్ ఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయం, రాజమహేంద్రవరం.

శివపురాణము

జ్ఞానసంహిత ప్రథమసంపుటము. దేశభక్తులు కొనియాడఁ దగినది. దేశభాషాధారకులు మెచ్చుకొందగినది. శివభక్తులు శివసావహించఁ దగినది. ప్రాచీన నాగరికతా జ్ఞానమునకు ముఖ్య సాధనమైనది. బాల్మీకి బాలకు లకుఁగూడ సుబోధకమగు సులభవచనశైలిచే శోభిల్లుచున్నది. ఇది జ్యోతిర్లింగ ప్రాదుర్భావము, పావ్యతీపరిణయము, కుమార జననము, తారకాసుర సంహారము, శివపూజాఫలము, వినాయక చరిత్రము, మొదలగు ననేక పుణ్యకథలచే విరాజిల్లుచున్నది ఇరువది నాలుగువేల శ్లోకములును, అటు సగహితలుగల యీ శివపురాణము నీవత్సరములో అటుసంపుట ములుగ రెండేసి మాసముల కొకటిచొప్పునఁ బ్రకటించుచున్నాము. నెలదినములలో నీప్రథమసంపుటము వెలువడుచున్నది. ప్రతిసంపుటమును ఇందు చందాదారులగు వారలకు పోస్టేజిగాక రూ 1-0-0 ఇతరులకు పోస్టేజిగాక రూ 1-8-0 క్రొత్త చందాదారులగువారు 0-8-0 లు ప్రవేశరసుము ఇల్లించవలెను. అద్దెవల్లి లక్ష్మణస్వామి అధ్యక్షుడు.